

Digitaalinen televisio

Väliraportti 2006

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Digitaalista televisiotoimintaa seuraava ja edistävä työryhmä, puheenjohtaja Liisa Ero, sihteeri Maaret Suomi		Julkaisun laji Työryhmän väliraportti	
		Toimeksiantaja Liikenne- ja viestintäministeriö	
		Toimielimen asettamispäivämäärä 4.4.2005	
Julkaisun nimi Digitaalinen televisio. Väliraportti 2006			
Tiivistelmä Suomessa siirrytään kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan valtioneuvoston 4.3.2004 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Päätös perustuu ministeriön 22.5.2003 asettaman parlamentaarisen työryhmän yksimieliseen esitykseen ja siitä saatuihin lausuntoihin. Työryhmän tehtävänä on 31.8.2007 saakka seurata ja edistää digitaalista televisiotoimintaa sekä tehdä työskentelynsä ajan liikenne- ja viestintäministeriölle asiasta tarpeelliseksi katsomiaan ehdotuksia. Työryhmän väliraportissa kuvataan digitaalisen television tarjontaa, levinneisyyttä ja saatavuutta vuonna 2006. Lisäksi työryhmä antaa raporttinsa lokakuun 2006 lopun laitetilanteesta, antennipäivitysten etenemisestä, digitaalisen television levinneisyydestä kaapelitelevisiotalouksissa, palvelujen sisällöstä sekä digitaalisen television edistämiseksi tehdyistä toimista. Työryhmä pitää onnistuneen televisiuudistuksen erityisinä haasteina digitaalisen television katvealueiden kartoittamista ja niiden poistamista, digitaalisten vastaanottimien toimivuutta sekä kaapelitelevisiotalouksiin tarvittavien sovitinien sekä integroitujen televisioiden tarjonnan lisäämistä, riittävää tiedotusta, houkuttelevan sisällön lisäämistä sekä kaapelitelevisiotalouksien siirtymistä digiaikaan. Työryhmä esittää, että digitaalisen television edistämiseksi ja onnistuneen siirtymisen takaamiseksi tarvitaan muun muassa seuraavia toimia: 1. Selvityksissä todettujen katvealueiden poistamiseksi televisiotoiminnan harjoittajat tekevät yhdessä Digita Oy:n kanssa vuoden 2006 aikana päätökset täytelähettimien rakentamisesta. 2. Digitaalisen ohjelmatarjonnan lisäämiseksi tehtävät toimilupapäätökset (kanavanippu E) tehdään vuoden 2006 aikana. 3. Painopiste viestinnässä ja muissa edistämistoimissa suunnataan kaapelitelevisiotoimintaan. 4. Vuoden 2007 valtion ensimmäiseen lisätalousarvioon sisällytetään 400 000 euron määräraha, jolla katetaan muun muassa seniorikansalaisten auttamiseen tähtäävästä koulutuksesta (3000 henkilöä) aiheutuvat kustannukset sekä jatketaan kansalaisviestintää. 5. Vuoden 2007 aikana työryhmä antaa asiasta säännöllisesti tilanneraportin liikenne- ja viestintäministerille.			
Avainsanat (asiasanat) Digitaalinen televisiotoiminta			
Muut tiedot Yhteyshenkilö/LVM: Maaret Suomi			
Sarjan nimi ja numero Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 51/2006		ISSN 1457-7488 (painotuote) 1795-4045 (verkkajulkaisu)	ISBN 952-201-815-5 (painotuote) 952-201-816-3 (verkkajulkaisu)
Kokonaissivumäärä 48	Kieli suomi	Hinta 10 €	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Edita Publishing Oy		Kustantaja Liikenne- ja viestintäministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation	
Arbetsgruppen för uppföljning och främjande av		Mellanrapport	
digitala televisionsverksamhet, ordförande Liisa Ero,		Uppdragsgivare	
sekreterare Maaret Suomi		Kommunikationsministeriet	
Publikation		Datum för tillsättandet av organet	
Den digitala televisionen, mellanrapport 2006		4.4.2005	
Referat			
<p>I Finland pågår övergången till helt digital televisionsverksamhet i enlighet med statsrådets principbeslut av den 4 mars 2004. Beslutet grundar sig på ett enhälligt förslag av den parlamentariska arbetsgrupp som kommunikationsministeriet tillsatte den 22 maj 2003 och på utlåtanden om förslaget.</p> <p>Arbetsgruppen har i uppdrag att fram till den 31 augusti 2007 följa upp och främja digital televisionsverksamhet och att till kommunikationsministeriet lägga fram förslag till nödvändiga åtgärder.</p> <p>I arbetsgruppens mellanrapport beskrivs det digitala tv-utbudet, dess spridning och tillgången till digital-tv år 2006. Dessutom ges en lägesanalys av situationen i fråga om digital-tv-utrustning vid utgången av oktober 2006, antennjusteringar, utbredningen av digital-tv i hushåll med kabel-tv, innehållet i de digitala tjänsterna samt åtgärder i syfte att främja den digitala televisionen. Enligt arbetsgruppen finns det vissa stötestenar som måste övervinnas för att tv-reformen skall lyckas. Det gäller t.ex. att utreda var den digitala televisionens skuggområden finns och hur de kan avlägsnas samt hur pass väl digital-tv-mottagarna fungerar, att öka utbudet av digitalboxar avsedda för kabel-tv-mottagare och utbudet av tv-mottagare med en integrerad digitalbox, att sörja för tillräcklig information, att skapa attraktivt innehåll samt att påskynda kabel-tv-hushållens övergång till digitalåldern.</p> <p>Arbetsgruppen föreslår bl.a. följande åtgärder för att främja den digitala televisionen och för att säkerställa en framgångsrik övergång till digital televisionsverksamhet:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Påträffade skuggområden avlägsnas så att utövarna av televisionsverksamhet i samråd med Digita Ab under år 2006 fattar beslut om var slavsändare måste byggas.2. Koncessionsbeslut som siktar på att öka det digitala programutbudet (multiplex E) fattas under loppet av år 2006.3. Digital-tv-informationen och andra främjande åtgärder koncentreras till kabel-tv-verksamhet.4. I statens första tilläggsbudget för år 2007 tas in ett anslag om 400 000 euro för att t.ex. täcka kostnaderna för utbildningen av 3000 handledare som hjälper äldre personer till rätta med digital-tv:n och för att fullfölja medborgarinformationen.5. Under år 2007 rapporterar arbetsgruppen kommunikationsministern regelbundet om hur övergången till digital-tv framskrider.			
Nyckelord			
digitala televisionsverksamhet			
Övriga uppgifter			
Kontaktperson vid kommunikationsministeriet är Maaret Suomi			
Seriens namn och nummer		ISSN	ISBN
Kommunikationsministeriets publikationer 51/2006		1457-7488 (trycksak) 1795-4045 (nätpublikation)	952-201-815-5 (trycksak) 952-201-816-3 (nätpublikation)
Sidoantal	Språk	Pris	Sekretessgrad
48	finska	10 €	offentlig
Distribution		Förlag	
Edita Publishing Ab		Kommunikationsministeriet	

Authors (from body; name, chairman and secretary of the body) Working group for monitoring and promoting	Type of publication Interim report		
digital TV operations	Assigned by Ministry of Transport and Communications		
Chair: Liisa Ero, secretary: Maaret Suomi	Date when body appointed 4 April 2005		
Name of the publication Digital television, interim report 2006			
<p>Abstract</p> <p>Finland will switch completely over to digital TV in accordance with the Government resolution of 4 March 2004. The resolution is based on the unanimous proposal of the Parliamentary working group established by the Ministry 22 May 2003, and the opinions that were received concerning it.</p> <p>The working group's task is to monitor and promote digital television operations until 31 August 2007, and during that time make such proposals as it deems necessary regarding these operations to the Ministry of Transport and Communications.</p> <p>The working group's interim report describes the services, distribution and reception coverage of digital television in 2006. The group also reports on the situation at the end of October 2006 concerning receiving devices, the progress made in updating aerials, the distribution of digital TV to households with cable TV, the content of services, and the work that has been done to promote digital TV. The group thinks that for the switchover process to be successful it should meet the particular challenges of mapping out and eliminating the "shadow" areas for reception, improving the functionality of set-top boxes and increasing the provision of cable television appliances and integrated digital televisions, providing adequate information, increasing the amount of attractive content, and moving cable TV households into the digital era.</p> <p>The measures that the working group sees as necessary to ensure that digital TV makes good progress and that the switchover is successful include the following:</p> <ol style="list-style-type: none">1. In order to eliminate the shadow areas that have been identified, the operators involved should decide together with Digita Oy in 2006 as to the construction of supplementary transmitters.2. Decisions to be made about operating licences that will increase the supply of digital programmes (multiplex 7) should be made in 2006.3. The main weight of public information and other promotional work should be on cable TV.4. The first supplementary state budget for 2007 should include an appropriation of 400,000 euros to cover the costs for, for example, training (3000 people) to help senior citizens, and continue public information activities, etc.5. During 2007 the working group will provide the Ministry of Transport and Communications with regular situation reports.			
Keywords digital TV operations			
Miscellaneous Contact person at the Ministry: Ms Maaret Suomi			
Serial name and number Publications of the Ministry of Transport and Communications 51/2006	ISSN 1457-7488 (printed version) 1795-4045 (electronic version)	ISBN 952-201-815-5 (printed version) 952-201-816-3 (electronic version)	
Pages, total 48	Language Finnish	Price €10	Confidence status Public
Distributed by Edita Publishing Ltd		Published by Ministry of Transport and Communications	

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Koska televisio on lähes kaikkien suomalaisten elämässä tärkeä tiedon, kulttuurin ja virkistykseen lähde, siirtyminen kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan on yhteiskunnallisesti merkittävä uudistus, joka koskettaa kansalaisia laajasti.

Ensimmäiset digitaaliset lähetykset aloitettiin vuonna 2001 ja kuusi vuotta myöhemmin Suomessa siirrytään kokonaan digitaalisiin televisiolähetyksiin. Meillä siirtymäaika on pidempi kuin monissa Euroopan maissa, joissa päätökset siirtymisestä on tehty vasta tällä vuosituhanella.

Vuonna 2004 asetettua siirtymäaikaa on jäljellä vielä kymmenen kuukautta. Onnistunut siirtyminen edellyttää kaikilta vahvaa sitoutumista sovittuun ajankohtaan. Syksyllä 2006 valtioneuvoston periaatepäätöksessä mainitut edellytykset kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaa siirtymiselle ovat pitkälti toteutuneet.

Uutena teknologiana digitaalinen televisio on levinnyt suomalaisiin koteihin nopeammin kuin mikään uusi teknologia, vaikka analogisten lähetyksien lopettaminen on edessä vasta ensi vuonna. Katsojille on tarjottu huomattava määrä uutta sisältöä, mitä varsinkin kaapelitelevisioverkkoon liittymättömät kotitaloudet ovat arvostaneet. Toisaalta on huomattava esimerkiksi Ruotsista saadut kokemukset, jotka osoittavat, että osa katsojista hankkii joka tapauksessa tarvittavan digitaalisen vastaanottimen vasta aivan siirtymähetkellä tai sen jälkeen.

Siirtymään liittyy myös muita haasteita. Ne on tiedostettu ja niiden ratkaisemiseksi työskennellään määrätietoisesti. Erityistä huomiota tulee jäljellä olevana siirtymäaikana kiinnittää edelleen tiedotukseen ja erityisesti television kautta tapahtuvaan informaatioon. Tehtyjen selvitysten mukaan juuri television kautta tapahtuva tiedotus tavoittaa parhaiten television katsojat.

Työryhmä luovuttaa kunnioittaen laatimansa väliraportin liikenne- ja viestintäministeriölle.

Helsingissä 31. päivänä lokakuuta 2006

Liisa Ero
työryhmän puheenjohtaja

Maaret Suomi
työryhmän sihteeri

SISÄLLYSLUETTELO

1. Työryhmän asettaminen, tehtävät ja toiminta	3
2. Valtioneuvoston periaatepäätös	4
3. Seuranta.....	5
4. Kansainvälisestä tilanteesta.....	7
4.1. EU:n toimia	7
4.2. Huomioita muiden maiden tilanteesta.....	7
4.3. Ahvenanmaa.....	9
5. Digitaalisen television tarjonta, levinneisyys ja saatavuus vuonna 2006	10
5.1. Digitaalisen maanpäällisen televisioverkon kattavuus	10
5.2. Palvelujen tarjonta.....	11
5.3. Vastaanottimet	12
5.4. Vastaanotintarjonta ja hinnat	16
5.5. Antennipäivitykset	17
5.6. Kaapelitelevisio.....	18
5.7. Suhtautuminen digitaaliseen televisioon.....	19
5.8. Tukitoimia.....	19
6. Julkisen sektorin toimia digitaalisen television edistämiseksi	22
6.1. Liikenne- ja viestintäministeriö	22
6.2. Viestintävirasto	25
6.3. Kuluttajavirasto.....	26
6.4. Suomen Kuntaliitto	27
7. Alan toimijoiden toimet	28
7.1. Yleisradio Oy	28
7.2. Muiden televisiotoiminnan harjoittajien panostuksia	30
8. Eräitä suunnitelmia vuoden 2007 toimiksi.....	33
9. Erityisiä haasteita	35
10. Toimenpide-ehdotukset ja johtopäätös	37

1. TYÖRYHMÄN ASETTAMINEN, TEHTÄVÄT JA TOIMINTA

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 4. päivänä huhtikuuta 2005 työryhmän, jonka tehtävänä on 31. päivään elokuuta 2007 saakka seurata ja edistää digitaalista televisiotoimintaa sekä tehdä koko työskentelynsä ajan liikenne- ja viestintäministeriölle asiassa tarpeelliseksi katsomiaan ehdotuksia.

Työryhmän tuli antaa 31. päivään lokakuuta 2006 mennessä väliraportti digitaalisen televisiotoiminnan kehittymisestä. Raportin tuli sisältää myös toimenpide-ehdotukset, joiden avulla siirtymävaihe turvataan.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin apulaisosastopäällikkö, sittemmin osastopäällikkö Liisa Ero liikenne- ja viestintäministeriöstä ja jäseniksi kutsuttiin televisiotoimenjohtaja Olli-Pekka Heinonen Yleisradio Oy:stä, varatoimitusjohtaja Mikko Räisänen MTV Oy:stä, toimitusjohtaja Tapio Kallioja SWelcom Oy:stä, maajohtaja Jarkko Nordlund C More Entertainment Oy:stä, toimitusjohtaja Pauli Heikkilä Digita Oy:stä, kehitysjohtaja Matti Kotisaari Finnet Oy:stä, johtaja Anja Peltonen Kuluttajavirastosta, yksikön päällikkö Merja Saari Viestintävirastosta sekä neuvotteleva virkamies Ralf Ekebom sosiaali- ja terveysministeriöstä. Työryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi määrättiin viestintäneuvos Ismo Kosonen ja toiminnan tiedottamisen osalta tiedotusjohtaja Katariina Kivistö liikenne- ja viestintäministeriöstä. Työryhmän sihteerinä toimii neuvotteleva virkamies Maaret Suomi liikenne- ja viestintäministeriöstä.

Työryhmän kokoonpanoa on muutettu ja täydennetty seuraavasti: toimitusjohtaja Sirpa Ojala on nimetty Digita Oy:n edustajaksi työryhmään 27. päivänä syyskuuta 2005. Kaapelitelevisiotoimialan edustajaksi on nimetty johtaja Johan Flykt 8. päivänä joulukuuta 2005. C More Entertainment Oy:n edustajaksi päälakimies Outi Leijon 8. päivänä kesäkuuta 2006. Suomen Kuntaliiton edustajana on 6. kesäkuuta 2006 lukien toiminut viestintäjohtaja Jari Seppälä. Laitekauppaa työryhmässä on 26. päivä tammikuuta 2006 lukien edustanut toimitusjohtaja Kari Karipuu ET-Partners Oy:stä. Lisäksi jäseneksi kutsuttiin projektipäällikkö Tauno Äijälä liikenne- ja viestintäministeriöstä 22. päivä helmikuuta 2006.

Työryhmä on kokoontunut 8 kertaa. Työryhmä on kokouksissaan kuullut alan asiantuntijoita. Työryhmä on vuoden 2005 syksyn aikana seurannut digitaalisen televisioon siirtymisen etenemistä. Seurannassa on keskitytty laitetarjonnan, digitaalisen television vastaanotinten yleistymisen sekä antennien kunnostustarpeen selvittämiseen. Työryhmä on teettänyt perusselvityksen laitetilanteesta.¹ Vuoden 2006 aikana työryhmä on keskittynyt edellisten lisäksi seurannassaan muun muassa laitetestaukseen, ohjelmistopäivityksiin, digitaalisen television näkyvyyteen sekä erityisryhmien huomioimiseen liittyviin kysymyksiin.

¹ Digivastaanottimien markkinatilanne Suomessa, Timo Argillander, 12.8.2005.

2. VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS

Valtioneuvosto on 4. päivänä maaliskuuta 2004 tehnyt periaatepäätöksen siirtymisestä kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan sekä siihen liittyvistä toimenpiteistä. Periaatepäätöksen mukaan Suomessa on tarkoitus siirtyä kokonaan digitaalisiin televisiolähetyksiin 31. päivänä elokuuta 2007. Periaatepäätöksen mukaisesti voimassa olevien kaupallisten ja muiden analogisten televisiotoimiluvan haltijoiden toimilupaehtoja on muutettu siten, että ne ovat voimassa 31. päivään elokuuta 2007 saakka. Lisäksi Yleisradio Oy:n hallintoneuvosto on tehnyt 16. päivänä maaliskuuta 2004 päätöksen yhtiön siirtymisestä samana ajankohtana kokonaan digitaalisiin televisiolähetyksiin. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä on myös todettu, ettei uusia analogisia toimilupia enää julisteta haettaviksi.

Periaatepäätös perustuu liikenne- ja viestintäministeriön 22 päivänä toukokuuta 2003 asettaman parlamentaarisen työryhmän yksimieliseen esitykseen. Työryhmä lähti esityksessään siitä, että hyvissä ajoin ennen analogisten televisiolähetysten lopetusvaihetta kaikilla suomalaisilla on asuinpaikasta ja varallisuusasemasta riippumatta mahdollisuus saada digitaalisen television palvelut kohtuullisin kustannuksin ja vaivatta käyttöönsä. Lisäksi digitaalisen jakeluverkon tuli peittää koko maa hyvissä ajoin ennen analogisten lähetysten lopettamista. Työryhmä piti tärkeänä, että koko maan peittävä jakeluverkko olisi valmis vuoden 2005 syksyyn mennessä.

Työryhmän kuulemat asiantuntijat olivat varsin yksimielisiä siitä, että analogisten lähetysten lopettamiselle tuli asettaa selvä päivämäärä ja että sulkemispäivämäärää koskevan päätöksen tuli olla uskottava ja sen tuli perustua realistiselle mahdollisuudelle edetä asiassa. Siten selvittämiensä digitaalisen televisioverkon rakentamisaikataulua ja yhteisantenniverkkojen päivitystä koskevien tietojen sekä vastaanotinlaitteiden hintaa koskevien arvioiden perusteella työryhmä esitti, että analoginen maanpäällinen jakeluverkko suljetaan 31 päivänä elokuuta 2007. Lisäksi työryhmä esitti, että valtioneuvosto tekisi asiasta periaatepäätöksen ja että Yleisradio Oy:n hallintoneuvosto tekisi yhtiön osalta vastaavan päätöksen.

Työryhmän esityksen ja siitä saatujen lausuntojen perusteella valtioneuvosto katsoi olevan syytä olettaa, että hyvissä ajoin ennen ehdotettua päivämäärä kaikilla suomalaisilla on asuinpaikasta ja varallisuusasemasta riippumatta mahdollisuus saada digitaalisen television palvelut kohtuullisin kustannuksin käyttöönsä. Koska analogisen lähetysten lopettamisajankohta ilmoitettiin yli kolme vuotta ennen siirtymistä, kansalaisille katsottiin jäävän riittävästi aikaa siirtymiseen valmistautumiseen.

3. SEURANTA

Digi-tv-seurantaryhmä on seurannut digitaaliseen televisioon siirtymisen edistymistä työryhmässä edustettuina olleiden tahojen kautta, erillisillä selvityksillä sekä laajalla yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa. Lisäksi työryhmä on seurannut digitaalisen television muissa maissa Euroopan maissa.

Työryhmä on lisäksi teettänyt edellä mainitun perusselvityksen Digivastaanottimien markkinatilanteesta Suomessa. Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa digivastaanotinkannan ja –tarjonnan nykytilannetta sekä saada perusteltu katsaus kehitysnäkymistä Suomessa.

Liikenne- ja viestintäministeriön maaliskuussa 2004 perustama Digi-tv-viestintätyöryhmä on teettänyt vuonna 2005 sekä vuoden 2006 keväällä yhteistoiminnassa Yleisradio Oy:n kanssa tutkimuksen suhtautumisesta digitaaliseen televisioon. Selvityksessä on muun muassa kysytty syitä siihen, miksi digitaalista sovitinta ei ole vielä hankittu. Selvityksen tuloksia selostetaan tarkemmin jäljempänä. Seuraava asennemittaus valmistuu joulukuussa 2006.

Ministeriö tilaa yhdessä Viestintäviraston kanssa Finnpanel Oy:ltä TV-taloudet Suomessa –tutkimuksen yhteydessä neljä kertaa vuodessa julkaistavan digisovitinpenetraatiota kuvaavan raportin. Tietoja viimeisimmistä tuloksista löytyy www.finnpanel.fi –sivuilta. Raportointia muutettiin helmi-maaliskuun 2006 jakson julkistamisen yhteydessä siten, että digisovittimien yleistymisen suhteutetaan televisiotalouksien lukumäärään. Keväällä 2007 perusraporttien lisäksi toteutetaan ns. pikatutkimuksia, joilla mitataan vain digisovitinpenetraatiota. Ensimmäinen pikatutkimus tehdään loppiaisen jälkeen, jotta tiedot joulumyynnin vaikutuksesta sovitinlevinneisyydestä saadaan mahdollisimman nopeasti.

Viestintäviraston toukokuussa 2006 toteuttamassa käytettävyystudkimuksessa digisovittimen hankkineet kotitaloudet pitivät laitteen käytettävyyttä varsin hyvänä. Viisiportaisella asteikolla arvioituna käytettävyys sai arvosanana 3,55. Ongelmia katselussa ja käytössä koettiin silti olevan melko paljon. Käyttöönotto oli sujunut suurimmalta osalta ongelmitta.

Syys-lokakuussa 2006 toteutetussa tutkimuksessa 63 prosenttia digisovittimen hankkineista talouksista antoi laitteen käytettävyydelle arvosanaksi hyvän tai erinomaisen. Toukokuussa vastaava luku oli 60 prosenttia ja vuotta aiemmin 56 prosenttia. Digisovittimen käyttöönotto on sujunut suurimmalta osalta ilman hankaluuksia: käyttöönottoon liittyviä vaikeuksia ilmeni 17 prosentilla kotitalouksista, kun keväällä vastaava osuus oli 20 prosenttia ja vuosi sitten 24 prosenttia. Yleisimmät käyttöönottoon liittyvät vaikeudet koskivat erilaisten laitteiden (tv, videot, dvd) kytkemistä toisiinsa. Noin 60 prosentilla kotitalouksista on digi-tv:n katseluun tai käyttöön liittyviä ongelmia. Noin joka neljännessä taloudessa ongelmat liittyvät tekstitykseen, kuvanlaatuun tai laitteen jumiutumiseen. Harvemmin mainitaan kanavien häviäminen, ongelmat äänessä tai teksti-tv:ssä. Ongelmia pidetään melko häiritsevinä ja niiden esiintymistiheys vaihtelee paljon.

Viestintävirasto seuraa myös jatkossa kuluttajatutkimusten avulla digi-tv:n yleistymistä ja käytettävyyteen liittyviä kokemuksia.

Suomen Isännöintiliiton 14.3.2006 julkistaman selvityksen mukaan 85 prosenttia yhteisantennitaloista on valmiita digiaikaan ja kunnostusta tarvitsevien taloyhtiöiden taloverkkojen osalta puolella on jo tehty päätös antenniverkkojen digitalisoinnista. Vastaava selvitys tehdään vielä vuodenvaihteessa 2006/2007.

4. KANSAINVÄLISESTÄ TILANTEESTA

4.1. EU:n toimia

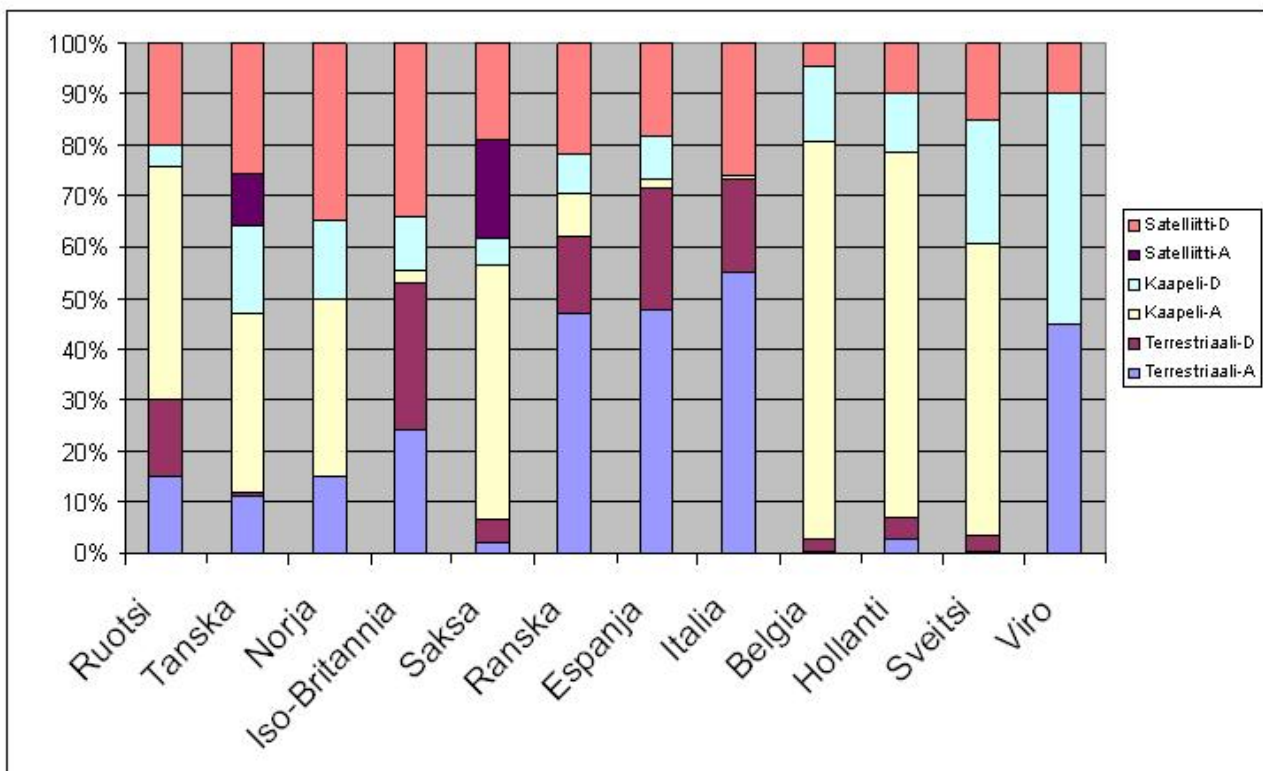
Komissio on 24. päivänä toukokuuta 2005 julkaissut tiedonannon (KOM(2005) 204), jossa ehdotetaan eEurope-toimintasuunnitelman puitteissa julkaistujen kansallisten siirtymäsuunnitelmien sekä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän antaman lausunnon pohjalta, että maanpäälliset analogiset lähetykset tulisi lopettaa koko EU:ssa vuoteen 2012 mennessä.

Teleministerit hyväksyivät 1. päivänä joulukuuta 2005 pidetyssä kokouksessa neuvoston päätelmät, joissa kehoitetaan jäsenvaltiota siirtymään kokonaan digitaalisiin lähetyksiin vuoteen 2012 mennessä sekä julkaisemaan vuoteen 2006 mennessä suunnitelmansa siirtymisestä, mikäli niitä ei ole vielä julkaistu.

4.2. Huomioita muiden maiden tilanteesta

Kuva 1. Yhteenveto eräiden maiden digitaalisen television yleistymisestä

Lähde: TV 2007 -työryhmä

Ruotsi

Ruotsissa 50 prosenttia talouksista vastaanottaa televisiolähetykset kaapelin kautta. Maanpäällisiä analogisia lähetyksiä seuraa 22 prosenttia, satelliitin kautta 18 prosenttia ja digitaalisen maanpäällisen verkon kautta 10 prosenttia.

Ruotsi on aloittanut porrastetun siirtymisen digitaalisiin tv-lähetyksiin vuonna 2005. Hallituksen kesäkuussa 2005 tekemän päätöksen mukaan analogisten televisiolähetysten lakkauttaminen aloitettiin Gotlannissa 19.9.2005. Gotlannin jälkeen seuraavina digiaikaan siirtyivät Gävle 10.10.2005 ja Motala 21.11.2005. Muun maan osalta analogisista televisiolähetyksistä siirtyminen digitaalisiin ajoittuu helmikuun 2006 ja lokakuun 2007 välille. Tukholman seudulla analogisista lähetyksistä luovutaan keväällä 2007. Siirtymistä koordinoi erillinen toimikunta, joka on asettanut tavoitteekseen, että koko maassa on siirrytty maanpäällisten lähetysten osalta digitaaliseen televisioon lokakuussa 2007. Televisioverkon on tarkoitus olla täysin digitalisoitu viimeistään helmikuuhun 2008 mennessä.

Viimeisin radio- ja televisiolain (SFS 1996:844) siirtovelvoitetta (must carry) koskeva muutos tuli voimaan 1.7.2005. Muutos tulee kuitenkin sovellettavaksi vasta sen jälkeen kun analogiset maanpäälliset lähetykset on kyseisellä paikkakunnalla lopetettu. Yhteisantennijärjestelmissä kiinteistön omistajilla on analogisten lähetysten lopettamisen jälkeen useita vaihtoehtoisia toimintamalleja. Ruotsissa televisioyhtiöt voivat antaa suostumuksen signaalin digi-analogimuunnolle. SVT ja TV4 ovat antaneet tähän suostumuksensa.

Iso-Britannia

Virallinen analogisten lähetysten lopettamisajankohta on vuonna 2012. Siirtymävaihe alkaa vuonna 2009 ja se toteutetaan alueittain. Strategiana on aloittaa pienemmiltä paikkakunnilta. Lontoon alueella lähetykset loppuvat viimeisenä. Digitaalinen lähetyksverkko kattaa noin 70 -80 prosenttia maasta ja käytössä on kuusi kanavanippua. Maassa on Euroopan eniten digitaalisia televisiotalouksia. Britannian 25 miljoonasta kotitaloudesta 73 prosenttia katselee digitaalisia televisiolähetyksiä.

Digitaaliset maanpäälliset lähetykset alkoivat vuonna 1998 OnDigitalin maksutelevisio-palveluna. Maksullinen palvelu ei kuitenkaan ollut tarpeeksi houkutteleva aggressiivisesti laajentuvan satelliittiyhtiö BskyB:n tarjonnan rinnalla ja OnDigital lopetti toimintansa toukokuussa 2002. Ilmainen Freeview lanseerattiin lokakuussa 2002 ja se on menestynyt hyvin. Kesäkuun 2006 loppuun mennessä Freeview:tä katsottiin 7,1 miljoonassa kotitaloudessa. Vuoden 2005 loppuun mennessä Freeview:n sovittimia oli myyty 10,5 miljoonaa kappaletta, joista n.15 prosentin arvioitiin olevan käytössä kodin ns. kakkostelevisiossa. Integroituja televisiovastaanottimiakin on myyty 1,9 miljoonaa kappaletta.

Britannian kaapelitalouksien määrä on 3,3 miljoonaa, näistä yli 80 prosenttia on digitaalisia.

Satelliittivastaanotto on Britanniassa suosituin vastaanottomuoto. BskyB on kokonaan digitaalinen, ja sen piiriin kuuluu 8,3 miljoonaa taloutta. Näistä 7,7 miljoonaa tilaa Sky:n maksullisia televisiokanavia.

Saksa

Saksassa siirtyminen digitaalisiin maanpäällisiin lähetyksiin toteutetaan nopealla aikataululla, alue kerrallaan. Tämä on mahdollista, sillä vain 5-10 prosenttia saksalaisista kotitalouksista on pelkkien maanpäällisten lähetysten varassa. Saksassa strategia on aloittaa suuremmista kaupungeista. Digitaaliset lähetykset aloitettiin lokakuussa 2002 Berliinissä ja analogiset lähetykset suljettiin vain yhdeksän

kuukautta myöhemmin, ensimmäisenä Euroopassa. Tällä hetkellä digitaalisiin lähetyksiin on siirrytty jo useilla alueilla, mm. Kölnissä, Hampurissa, Münchenissä, Frankfurtissa ja Hannoverissa. Saksassa siirtymäaika on lyhyt, useimmissa tapauksissa vain 2-3 kuukautta. Tällä hetkellä maanpäälliset lähetykset on jo 60 prosenttisesti digitalisoitu. Viimeiset analogiset maanpäälliset lähetykset lopetetaan 2010.

Saksalaisista kotitalouksista 58 prosenttia kuuluu kaapelitelevision piiriin ja 40 prosenttia satelliitin piiriin. Kaapelitalouksista vain 10 prosenttia on digitaalisia ja satelliittista 50 prosenttia. Kun Berliinin analogiset maanpäälliset lähetykset lopetettiin, vain 160 000 taloutta 1,8 miljoonasta ei kuulunut kaapeli- tai satelliittijakelun piiriin. Valtio subventoi vähävaraisten perheiden sovittinhankintaa, mutta vain noin 6000 kotitaloutta hyödynsi edun.

Italia

Italiassa tehtiin laintasolla päätös maan siirtymisestä digitaalisiin televisiolähetyksiin vuonna 2006. Uusi hallitus on kuitenkin myöhentämässä aikataulua. Maassa on 25 miljoonaa kotitaloutta, joista 3,5 miljoonassa on digitaalinen vastaanotin. Viranomaisten epävirallisten arvioiden mukaan siirtyminen kokonaan digitaalisiin lähetyksiin voidaan toteuttaa vuosien 2008 – 2012 aikana. Valtio on tukenut MHP-sovittimien hankintaa kotitalouksiin jotta laitekanta olisi perusbokseja kehittyneempää. MHP-sovittimia oli myyty tammikuuhun 2006 mennessä yli neljä miljoonaa kappaletta. Italian sovittinkannasta vain 3 prosenttia ei tue MHP:tä. Satelliittiyhtiöiden tekemien valitusten johdosta EU komissio on ottanut menettelyn tutkittavakseen.

25 miljoonasta italialaisesta taloudesta 14 miljoonaa on ainoastaan maanpäällisten lähetyksen varassa. Italiassa vain yksi prosentti talouksista on liittynyt kaapelitelesioverkkoon. Kokonaan digitaalisen satelliittivälityksen kautta televisiolähetyksiä vastaanottaa 26 prosenttia talouksista. Italia aloitti digitaaliset maanpäälliset lähetykset tammikuussa 2004.

4.3. Ahvenanmaa

Ahvenanmaalla siirryttiin kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan keväällä 2006. Ahvenmaan on seurannut Ruotsin digitalisointiaikataulua. Ruotsin puolella lähimmät asemat, Östhammar ja Vaddö, lopettivat analogiset lähetykset maaliskuussa 2006. Analogisten lähetyksen päättyminen ei aiheuttanut ongelmia niille katsojille, jotka seuraavat lähetyksiä maanpäällisen lähetyksen kautta, koska pitkästä siirtymäajasta johtuen useimmat taloudet olivat hankkineet tarvittavan sovittimen jo hyvissä ajoin.

Ahvenanmaan kaapeliverkosta suljettiin myös analogiset suomalaiset lähetykset TV1, TV2 ja MTV3 maaliskuussa 2006. Kokonaan digitalisoidussa kaapeliverkossa on noin 6500 taloutta, joista vain neljännes oli tuolloin hankkinut sovittimen. Siirtymävaiheessa digitaaliset sovitimet loppuivat kaupoista.

Ahvenanmaalla on digitalisointi edennyt asteittain jo vuodesta 2003 alkaen, kun SVT aloitti digitaaliset lähetykset. Viime syksynä maanpäälliseen tarjontaan tulivat mukaan suomalaiset digitaaliset lähetykset TV1, TV2 ja FST.

Ahvenanmaan kokemukset vahvistavat käsityksiä siitä, että osa digitaalisen sovittimen tarvitsevista hankkii sen joka tapauksessa viime hetkellä.

5. DIGITAALISEN TELEVISION TARJONTA, LEVINNEISYYS JA SAATAVUUS VUONNA 2006

5.1. Digitaalisen maanpäällisen televisioverkon kattavuus

Vuoden 2005 lopulla digitaalinen maanpäällinen televisioverkko kattoi laskennallisesti noin 99,9 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Kanavanippussa A tarjottavat Yleisradio Oy:n digitaaliset televisiolähetykset ovat näkyneet koko Suomessa 1.8.2005 alkaen. Kanavanippu B eli MTV3, MTV3+, Subtv, Nelonen ja Nelonen Plus aloittivat lähetykset Pohjois-Suomen asemilta 1.9.2005. Kanavanippu B:n lähetykset olivat luonteeltaan teknisiä koelähetystyksiä vuoden 2005 loppuun saakka.

Kanavanippu C:n väestöpeitto on nykyisin 78 - 83 prosenttia ohjelmakanavasta riippuen. Kanavanippu C laajeni merkittävästi alkuperäistä verkkoa kattavammalle alueelle vuoden 2006 aikana. Kanavanippu C:hen kuuluvista ohjelmakanavista Urheilukanava on aloittanut lähetykset Joutsenon, Kolin, Mikkelin, Tammelan ja Vuokatin televisioasemilta. The Voice aloitti lähetykset Joutsenon ja Kolin televisioasemilta jo syksyllä 2005. Myös CANAL+ on laajentunut Joutsenoon ja Tammelaan sen jälkeen kun kanavanippu C:n perusnäkyvyysalue oli valmis. Laajenemisesta muille televisioasemille neuvotellaan.

Digita Oy on asentanut vuosien 2005 ja 2006 aikana 51 kanavanippu A:n täytelähetintä ja 5 kanavanippu B:n täytelähetintä. Loput 46 kanavanippu B:n täytelähetintä asennetaan syksyn 2006 aikana niin, että tekniset koelähetykset täytelähtämistä aloitetaan joulukuun puolivälissä. Varsinaiset lähetykset alkavat 1.1.2007. Digita Oy on neuvotellut kanavanippu C:hen kuuluvien televisiotoiminnan harjoittajien kanssa lähetysten aloittamisesta 10 täytelähetinasemalta vuoden 2007 alkupuolella.

Digita Oy on jatkanut tänä vuonna digitaalisen television lähetysverkon katvealueiden kartoittamista laskennallisten ennusteiden, kenttämittausten ja kuluttajapalautteen pohjalta. Digita Oy ja televisioyhtiöt neuvottelevat kartoituksen pohjalta verkon edelleen täydentämisestä täytelähtämisin.

Neljäs kanavanippu (D) on tarkoitettu DVB-H-standardilla toteutettaville mobiilin television ohjelmille ja palveluille. Valtioneuvosto myönsi verkkotoimiluvan Digita Oy:lle 23.3.2006. Digita Oy vastaa lähetysverkosta ja verkon kanavien hallinnoinnista verkko-operaattorina. Mobiilitelevisioverkko valmistunee vaiheittain siten, että ensimmäinen vaihe on valmis 1.12.2006, jolloin myös palvelutarjonta alkaa.

Valtioneuvosto myönsi Digita Oy:lle verkkotoimiluvan 15.6.2006 viidenteen digitaaliseen joukkoviestintäverkkoon (E). Uusi verkko laajenee vähitellen koko maan kattavaksi. Kun verkko aukeaa viimeistään 1.9.2007, sen on tarkoitus kattaa ruotsinkielinen Pohjanmaa ja Etelä-Suomen kaupunkialueet. Tämän jälkeen peittoaluetta laajennetaan kysynnän mukaan.

VTT:lle myönnettiin 11.5.2005 alueellinen (Tampere ja Espoon Otaniemessä) toimilupa verkkopalvelun tarjontaan digitaalisessa joukkoviestintäverkossa standardin EN 300 744 mukaisesti DVB-T ja DVB-H -lähetystyksiin. Toimilupa on voimassa vuoteen 2010. Toimiluvan tarkoituksena on digitaalisen joukkoviestintäverkon koe- ja opetuskäyttö. Luvan haltija on oikeutettu myös koeluonteiseen kaupalliseen yleiseen teletoimintaan tutkimustoiminnan edellyttämässä laajuudessa.

5.2. Palvelujen tarjonta

Maanpäällinen tarjonta

Yleisradio Oy on digitalisoinnin yhteydessä lisännyt kanavatarjontaansa kolmella digitaalisella televisiokanavalla (YLE TEEMA, YLE24 ja YLE FST). Lisäksi yhtiö on rakentanut digitaalisuutta hyödyntäviä erityispalveluja kuten mm. äänitekstityksen näkövammaisille ja suomenkielisen tekstityksen kotimaisiin ohjelmiin kuulovammaisille.

MTV Oy ja Oy Ruutunelonen Ab tarjoavat digitaalisena samanaikaislähetystenä omat pääkanavansa eli MTV3:n ja Nelosen sekä lisäksi rinnakkaiskanavat MTV3+:n sekä Nelonen Plus –kanavan. MTV Oy:n MTV3+ muuttuu 1.11.2006 MTV Max maksutelevisiokanavaksi. Nelonen Plus –kanava muuttuu ensi vuoden maaliskuussa JIM-kanavaksi.

Digitaalisessa maanpäällisessä televisiolähetysverkossa on tarjolla myös muun muassa SubTV, SubTV+ , joka muuttuu 1.11.2006 SubTv Juniori maksutelevisiokanavaksi, Urheilukanava, Canal+ -kanavapaketti, joka on maksutelevisiopaketti, The Voice TV ja alueellisena kanavana Turku-TV.

Toimiluvanhaltija	Kanava
Yleisradio Oy	YLE TV1, YLE TV2, YLE FST5, YLE24, YLE Teema
MTV Oy	MTV3, MTV Max
Oy Ruutunelonen Ab	Nelonen, Nelonen Plus
SubTv Oy	SubTV, SubTV Juniori
Suomen Urheilutelevisio Oy	Urheilukanava
C More Entertainment Finland Oy	Canal+ -kanavapaketti / neljä kanavaa
TV5 Finland Oy	The Voice TV
Turun Kaapelitelevisio Oy	Turku-TV

Digitaalisessa televisioverkossa ovat tarjolla seuraavat radiokanavat: Yleisradio Oy:llä viisi kanavaa Ylen Klassinen, YLE Radio Peili, YLE Mondo, YLE Radio Extrem ja YLE FSR+ . Lisäksi tarjolla on kolme kaupallisten toimijoiden kanavaa: Uusi Kiss, Iskelmä sekä Harju ja Pöntinen –kanavat.

Kaapeli- ja satelliittitarjonta

Suomessa on 1 263 635 (tilanne 30.9.2006) kaapelitelevisiotaloutta eli hieman yli 50 prosentilla kotitalouksista on kaapelitelevisioliittymä. Kaikki kaapelitelevisio-operaattorit ovat päivittäneet verkkonsa niin, että niissä voidaan välittää digitaalisia televisiolähetyksiä.

Suurimmilla kaapelitelevisioyhtiöillä on tarjonnassaan parhaimmillaan jopa 80 maksullista kanavaa. Lisäksi yhtiöillä on peruskanavien lisäksi tarjonnassaan useita vain digitaalisesti lähetettäviä maksuttomia kanavia.

Satelliittiliittymien määrä on Suomessa vähäinen verrattuna maanpäälliseen tai kaapelivastaanottoon. Satelliitin kautta välitetty tarjonta on jo digitaalista ja sitä kautta on tarjolla huomattava määrä kanavia.

Digitaalisen television lisäpalveluja

Digitaalisen television lisäpalveluja ovat ns. digiteksti (supertekstitelevisio), ohjelmaopas, pelit, yhteiskuntapalvelut sekä erilaiset ohjelmakohtaiset palvelut. Tarjottavat lisäpalvelut ovat MHP-pohjaisia, joten niiden merkitys katsojille on vielä vähäinen.

Merkittävin MHP-palveluiden tarjoaja on Yleisradio Oy, jonka ohjelmaopas, digiteksti, uutisrulla ja Taru-tv ovat MHP-pohjaisia. Koska MHP-standardin mukaiset sovitimet eivät ole yleistyneet, Yleisradio Oy on kuitenkin vähentänyt MHP-palveluita ja vapauttanut niihin käytettyä siirtokapasiteettia päivityksiä varten. Valtakunnallisissa kaupallisissa televisioyhtiöissä ei tällä hetkellä ole panostettu MHP-palveluihin.

Kaapelitelevisiotoiminnan harjoittajista Suomen 3KTV Oy ja Vaasan Läänin Puhelin Oy ovat edelläkävijöinä MHP-palveluiden uudelleen markkinoinnissa. Palvelun nimi on Aktiivi-tv. Sen palveluita ovat muun muassa sähköposti, Kalevan uutispalvelu ja Lippu-tv.

Suunnitelmat lisäsisällöksi

Uudessa kanavanippu E:ssä on tarkoitus välittää muun muassa Ruotsin television SVT:n ohjelmistoja. Verkkotoimiluvan myöntämisellä vielä yhteen uuteen maanpäälliseen digitaaliseen joukkoviestintäverkkoon pyrittiin lisäämään digitaalisen television lähetykskapasiteettia.

Uusilla ohjelmistoluvilla, jotka pyritään myöntämään vuoden 2006 aikana viidenteen kanavanippuun, lisätään digitaalisen television tarjontaa. Ohjelmistolupia on hakenut 21 yritystä.

5.3. Vastaanottimet

Suomessa käytetään digilähetyksissä maailmanlaajuisesti käytössä olevia määrittelyjä DVB-T ja DVB-C, joiden määrittelystä vastaa Digital Video Broadcasting – organisaatio (www.dvb.org). Määrittelyjen käytännön toteutuksissa on pieniä maa- ja operaattorikohtaisia eroja, joiden takia eri maissa myytävät vastaanottimet eivät välttämättä ole täysin yhteensopivia.

DVB:n määritysten mukaisen tekstitystoiminnon toteutuksessa on ollut ongelmia useiden vastaanottimien kanssa. Tällä on merkitystä Suomen markkinan kannalta, sillä Yleisradio Oy on ensimmäisiä televisioyhtiöitä maailmassa, joka käyttää DVB-tekstitystä. Tekstitysongelmat ovat kuitenkin korjaantumassa, mutta siitä huolimatta Digita Oy:n yhteistyössä toimijoiden kanssa ylläpitämään DigiTV Infoon tulee edelleen runsaasti tekstityksiä koskevia kysymyksiä.

DigiTV Infoon tulevassa palautteessa yleiset digitaalista televisiota koskevat kysymykset ovat lisääntyneet. Laitteiden ohjelmistopäivityksistä kysytään edelleen paljon. Muita yhteydenottojen aiheita ovat niin ikään edelleen antennisuuntaukseen ja laitteiden kytkentöihin liittyvät asiat sekä näkyvyysalueisiin liittyvät asiat. Kovalevyllä varustettuihin tallentaviin digivastaanottimiin sekä integroituihin digivastaanottimiin liittyvät kysymykset ovat myös näiden laitteiden yleistyessä lisääntyneet.

Digivastaanottimien markkinatilannetta Suomessa kartoittanut selvitys² toteaa, että televisio-ohjelmatarjonta on ollut ja on ensisijainen motiivi digivastaanottoon siirtymiseen. Tämä selittää osaltaan sitä, miksi kaapelivastaanoton penetraatio on maanpäällistä vastaanottoa pienempi. Lisäksi selvityksessä todetaan, että digivastaanottimien maakohtaiset tekniset erot ovat suhteellisen pieniä, joten vastaanottimien tarjonta pystyy tyydyttämään myös vuodeksi 2007 odotettavan suuremman kysynnän. Edellytyksenä on syyskuussa 2006 alkanut noin 70 000 sovittimen tasainen kuukausittainen myyntivauhti. Tämä takaisi sen, että suomalainen jakelutie pystyisi toimittamaan kuluttajille tämän nykyistä suuremman laitevolyymin. Digisiirtymisen alla merkittävästi kasvava digivastaanottimien myyntimäärä kuitenkin heikentää kauppiaiden mahdollisuutta antaa ostajille tukea ongelmatilanteissa.

Laitetestaust

Digivastaanottimien määritysten mukaisuuden testaukseen ei ole yhtenäisiä toimintatapoja tai velvoitteita. Monet valmistajat hoitavat testauksen itse. Digitaalisen television alueella toimivien pohjoismaisten yritysten yhteistyöelin Nordig on myös määritellyt testinormit, mutta tällaisia sovittimia ei ole tullut markkinoille.

Suomen Kaapelitelevisioliitto ry on aloittanut testauspalvelun, jossa digisovittimen laitevalmistaja voi varmistaa laitteen toimivuuden suomalaisessa kaapelitelevisioverkossa. Ensimmäiset laitteet läpäisivät Cable Ready –testauksen syyskuussa 2006. Uusia hyväksyntöjä odotetaan lähiaikoina. Cable Ready –testattuja laitteita saadaan kauppoihin joulumyyntiin 2006. Testatun laitteen tunnistaa Cable Ready –tarramerkillä. Testauksen ensisijaisena tavoitteena on auttaa kuluttajaa ostostilanteessa silloin, kun hän hankkii digisovittimen muualta kuin kaapelioperaattorilta. Kaapelitelevisioliiton käynnistämä testausjärjestelmä on tuottanut markkinoille seitsemän digisovittinmallia, joissa on Cable Ready hyväksyntää osoittava tarramerkki.

Kuva 2. Cable ready –merkintä

Myös Digita Oy tarjoaa laitevalmistajille digitaalisen television päätelaitteiden testauspalveluja ja testausympäristöä.

² Argillander

Ohjelmistopäivitykset

Viestintävirasto on 6.10.2006 julkaissut ohjelmistopäivityksistä raportin (Viestintäviraston julkaisu 7/2006), joka on luettavissa muun muassa verkkopalveluissa www.ficora.fi ja www.digitv.fi. Raportti on tarkoitettu lähinnä vastaanottimien käyttäjille ja myyjille. Raportin mukaan digitaaliseen vastaanottimeen ei tarvitse etsiä uusia päivityksiä, jos vastaanotin toimii normaalisti. Digi-tv-lähetysverkon kautta tulevat päivitykset kannattaa kuitenkin aina ottaa vastaan.

Laitevalmistajat voivat päivittää laitemalliensa ohjelmistoja esimerkiksi lisätäkseen uusia ominaisuuksia, huoltaakseen laitetta tai parantaakseen muuten vastaanottimien toimivuutta. Päivitys voidaan tehdä joko digi-tv-lähetysverkon (antenni- tai kaapeliverkon) kautta, laitteen huollossa tai internetin välityksellä. Useimmat vastaanotinmallit voidaan päivittää lähetysverkon kautta, mikä on kuluttajan kannalta yksinkertaisinta.

Maanpäällisestä lähetysverkosta vastaava Digita Oy ja paikalliset kaapelioperaattorit lähettävät ohjelmistopäivityksiä verkoissaan laitevalmistajien kanssa sovittavien aikataulujen mukaisesti. Suurin osa digi-tv-vastaanottimista ilmoittaa automaattisesti katsojalle päivitetystä ohjelmistosta, joka voidaan ladata saman tien. Ohjelmistopäivitys lähetetään lähetysverkossa tietyn aikaa ja jakson päätyttyä päivitys poistetaan lähetyksestä. Päivitystä voi kysyä myöhemmin laitemyyjiltä tai maahantuojilta.

Kun digitaaliseen televisiolähetysverkkoon tulee uusia kanavia, täytyy vastaanotin virittää uudelleen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita laitteen ohjelmiston päivittämistä.

Ennuste kehityksestä

Vuoden 2006 loka-tammikuun myynti on noin 40 prosenttia kalenterivuoden digisovitin ja -vastaanotinkaupasta. Tammikuussa 2007 antennipuolen penetraatioluku on noin 70 prosenttia ja vastaava kaapelipuolen luku lähes 50 prosenttia. Tämä varmistaisi, että antennipuolella asetettu tavoite saavutetaan 31.8.2007 mennessä. Kaapelipuolella tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuitenkin runsaasti lisätoimenpiteitä, jotka on jo aloitettu.

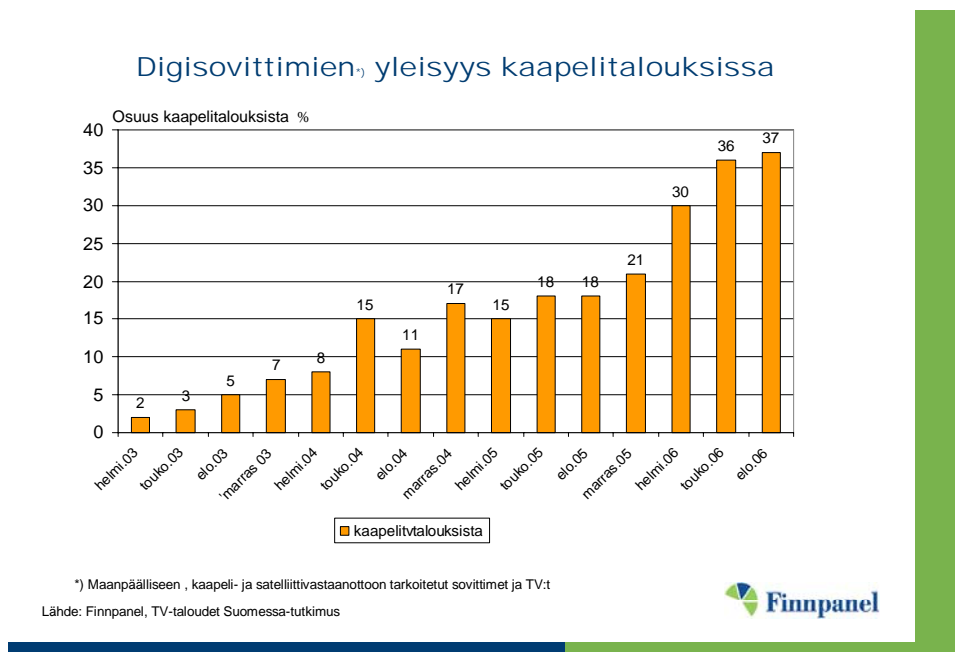
Vastaanotinmäärä

Vuonna 2005 kotitalouksilla oli Finnpanel Oy:n mukaan kaikkiaan noin 3,7 miljoonaa televisiota eli yhdessä kotitaloudessa oli keskimäärin 1,6 televisiota.

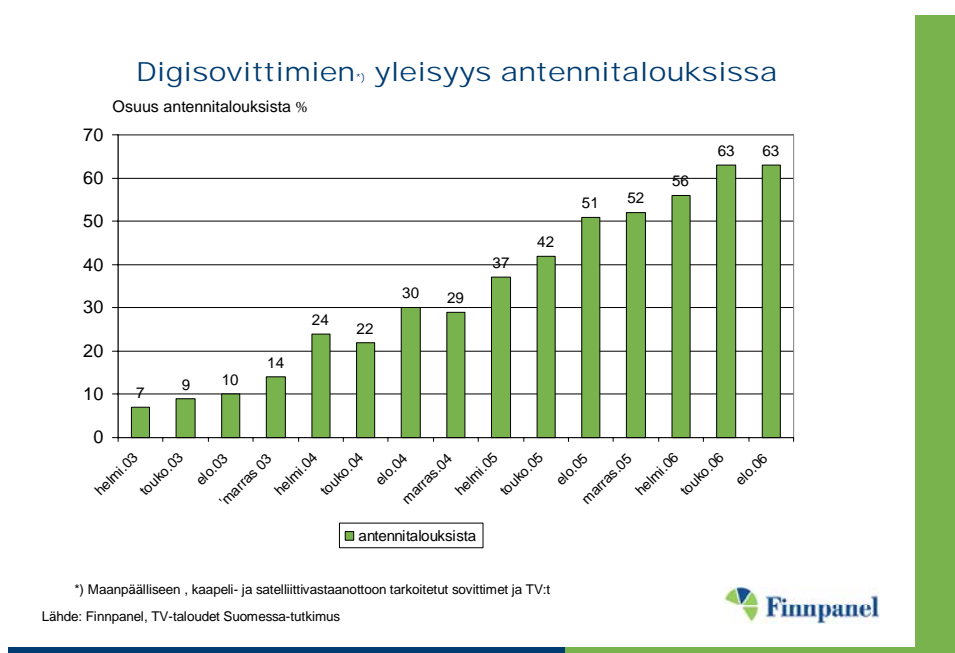
Digitaalisen television yleistymistä seuraavan Finnpanel Oy:n viimeksi julkaistun tutkimuksen mukaan vuoden 2006 elo-syyskuun vaihteessa erityyppisiä digitaalisia sovitinmalleja on 1 132 000 kotitaloudessa, mikä merkitsee, että 51 prosenttia suomalaisista televisiotalouksista on varustettu joko antenni-, kaapeli- tai satelliittivastaanottoon tarkoitettulla digitaalisella sovitinmallella tai digitaalisella televisiolla. Antennitalouksissa digisovitinpeitto on 63 prosenttia ja kaapelitalouksissa 37 prosenttia. Satelliittiantennitalouksissa (oma lautasantenni tai yhteislautasantenni) yleisyys on 79 prosenttia. MHP-standardin mukaisia sovitinmalleja on 1 prosentissa kaikista talouksista ja digisovittimen hankkineista talouksista.

Finnpanel Oy:n selvityksen mukaan integroituja digitv-vastaanottimia on 63 000 taloudessa ja digitaalisia televisiokortteja on 104 000 taloudessa. Digitaalisia satelliittisovittimia on 71 000 taloudessa. Useampi sovitin, joko useampi tietyn tyyppinen sovitin tai useampi eri tyyppiä oleva sovitin, on 308 000 taloudella.

Kuva 3. Digisovittimien yleisyys kaapelitalouksissa

Kuva 4. Digisovittimien yleisyys antennitalouksissa

5.4. Vastaanotintarjonta ja hinnat

Kuluttajavirasto tekee yhdessä lääninhallitusten kanssa digisovittimien markkinakatsauksia ja hintavertailuja siirtymäajalla kolme kertaa, keväällä ja syksyllä 2006 sekä keväällä 2007. Vastaava selvitys tehtiin myös huhtikuussa 2004.

Tuoreimmat tulokset ovat huhtikuulta 2006. Lääninhallitusten edustajat kävivät 20 paikkakunnalla yhteensä 136 liikkeessä, ja niistä löytyi 124 digisovitinmallia. Vuonna 2004 myynnissä olleista digisovittimista puolet oli poistunut markkinoilta. Niiden tilalle oli tullut kehittyneempiä versioita sekä uusia malleja ja tuotemerkkejä. Kortinlukuasema oli 70 prosentissa myynnissä olevista soittimista. Lähes kolmasosa soittimista oli tallentavia ja viidenneksessä oli kaksoisviritin. Vain 8 prosenttia tuotteista oli vuorovaikutteisia MHP-digisovittimia.

Perusdigisovittimien hinnat olivat laskeneet vuodesta 2004 keskimäärin 40 prosenttia. Niiden hintahaarukka oli kuitenkin hyvin leveä. Hinta voi vaihdella muutamasta kymmenestä eurosta pariin sataan euroon. Kehittyneempien soittimien hinnat vaihtelivat vähemmän. Esimerkiksi markkinoiden yleisin sovitintyyppi, jossa on 160 Gt:n kiintolevy tallennusta varten, tuplaviritin ja kortinlukuasema, maksoi 400 - 600 euroa. Tallentavat 200 Gt:n digisovittimet maksoivat 649 – 699 euroa.

Selvityksessä kartoitettiin myös myyjien tietämystä digisovittimien äänitekstityspalvelusta. Äänitekstityksen avulla ruudulla näkyvä teksti muuttuu suomenkieliseksi puheeksi. On arvioitu, että Suomessa on noin 300 000 henkilöä, jolle palvelusta voi olla hyötyä näkövammaisen tai muun lukemista vaikeuttavan syyn vuoksi. Äänitekstitys otetaan käyttöön valitsemalla soittimen ensisijaiseksi ääneksi hollannin kieli. Äänitekstitys on mahdollinen 37 prosentissa tuotteista, mutta myyjät tunnustivat sen ainoastaan 14 prosentissa laitteista. Äänitystekstitys voi kadota soittimesta virran katketessa. Käyttäjän olisi tärkeää tietää, säilyykö asetus vai ei. Myyjät eivät kuitenkaan olleet selvillä asiasta kuin 32 prosentissa tapauksista. Tehty selvitys auttaa esimerkiksi Näkövammaisten Keskusliittoa helpommin valitsemaan markkinoilta ne soittimet, jotka palvelevat näkövammaisten tarpeita, ja suunnitella tiedon pohjalta omaa tiedotustaan.

Elektroniikan tukkukauppiaiden 30.9.2006 tilastojen mukaan digisovittimien myynnin vuosikasvu edelliseen vuoteen verrattuna on yhteensä 47,68 prosenttia. Antennivastaanottoon soveltuvien laitteiden osalta kasvuprosentti oli 32, 52 prosenttia ja kaapelivastaanottoon soveltuvien laitteiden osalta 91,12 prosenttia. Kaikkiaan soittimia on tänä vuonna myyty 307 575 kappaletta. Samanaikaisesti on myyty 207 640 televisiovastaanotinta. Tilastoitua tietoa ei ole siitä, kuinka monessa näistä televisiovastaanottimista on valmiiksi integroituna digitaalinen viritin. Kaikkiaan kotitalouksissa oli käytössä erilaisia digisovitinlaitteita yhteensä noin 1,5 miljoonaa kappaletta.³

Integroitujen digitelevisioiden myynti on käynnistynyt tämän vuoden syksyllä. Antenniverkkoon tarkoitettuja integroituja laitteita on tarjolla vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla jo kymmeniä eri malleja. Kaapelikatseluun tarkoitettuja integroituja vastaanottimia on syksyllä 2006 markkinoilla vain 2 mallia. Keväällä 2007 myös kaapelipuolen vastaanotintarjonta lisääntyy. Kaapelitelevisiovastaanottoon

³ TV-taloudet Suomessa tutkimus, elo-syyskuun tulokset, Finnpanel Oy.

sopivista vastaanottimista saa lisätietoja Suomen Kaapelitelevisioliitto ry:n sivuilta www.kaapelitelevisio.fi.

Lisäksi on syytä huomioida, että selvästi yli puolet kotitalouksiin myytävistä tietokoneista on sellaisia, että niillä voi vastaanottaa maanpäälliset digitaaliset televisiolähetykset ilman erillistä digisovitinta. Digitaalisia tv/pc-kortteja on jo 104 000 kotitaloudessa.

5.5. Antennipäivitykset

Televisiolähetysten vastaanotto antennin kautta edellyttää digitaalisenakin tv-aikana hyväkuntoista ja oikein suunnattua ja asennettua antennijärjestelmää. Erityistä digitaalista antennia ei kuitenkaan tarvita. Vastaanottoantennin tulee kuitenkin kattaa koko UHF-alue eli kanavat 21-69.

Yhteisantennikiinteistöt

Rivi- ja kerrostaloissa on käytössä ns. yhteisantennijärjestelmä, joka tarkoittaa, että lähetykset otetaan vastaan kiinteistön yhteisellä antennilla ja jaetaan asuntoihin kiinteistön sisäisessä antenniverkossa. Järjestelmä on asukkaiden kannalta helppo, koska isännöitsijät huolehtivat antennijärjestelmän kunnostuksesta ja digitaalisten palvelujen lisäämisestä.

Pientalot eli omakotitalot ja kesämökit

Suurin osa omakotitaloista ottaa lähetykset vastaan antennin kautta, samoin loma-asunnoista suurimmalla osalla on antennivastaanotto. Sekä omakotitalojen että kesämökkien antennilaitteiston vaativuuteen vaikuttavat vastaanottoaikan ja tv-aseman välinen etäisyys sekä mahdolliset maastoesteet.

Vastaanottoaikan sijainti lähetyalueen reunalla tai maastoesteen katveessa vaatii antennilaitteistolta yleensä teknisesti korkeatasoisempaa ratkaisua verrattuna vastaanottoaikaan, joka sijaitsee lähellä lähetyasemaa ja jonne lähetysignaali etenee esteettä. Ammattitaitoinen antenniasentaja pystyy mittalaittein selvittämään parhaan antennipaikan, vastaanottosuunnan ja ylipäätään sen, mitä antennilaitteistolta edellytetään.

Antennilaitteiston kustannukset

Antennilaitteiston toteutus riippuu aina vastaanotto-olosuhteista, joten kukin antenniratkaisu on yksilöllinen. ITU-R (International Telecommunication Union, Radiocommunication Sector) on määritellyt vastaanottoantenniin liittyvät vaatimukset. Tämän mukaisesti antennin on tarvittaessa oltava 10 metrin korkeudella maanpinnasta. Digitan tämän päivän arvion mukaan ITU-R:n suositusten mukaisen antennilaitteiston hinta asennuksineen on 700 - 950 euroa.

Vastaanotto-ongelmia

Pientaloissa yleisin syy huonoon televisiokuvaan tai ongelmiin lähetysten vastaanotossa on heikko antennisignaali. Tarvittaessa antennisignaalia kannattaa vahvistaa mastovahvistimella. Heikko antennisignaali voi johtua pitkästä etäisyydestä tai maastoesteistä vastaanottoaikan ja televisioaseman välillä. Vaikka digitaalinen

tekniikka on analogista tekniikkaa parempaa eikä se ole yhtä vaikutusaltis häiriöille, digitaalstakin tekniikkaa haittaavat muiden muassa puihin tykkyntyvä lumi, lehdet puussa, ympäristössä tapahtuneet muutokset (esimerkiksi uudet korkeat rakennukset, puuston kasvaminen)

Työryhmän saaman selvityksen mukaan kaapelitelevisioverkkoihin kytketyistä taloyhtiöistä (noin 50 prosenttia talouksista) pääosa on kunnostettu liittymisvaiheessa ja ovat siten niin sanotusti digikelpoisia.

Yhteisantennitaloyhtiöitä on noin 30 prosenttia talouksista ja niistä on arviolta puolet oli kunnostettu keväällä 2005. Tuolloin kunnostamattomia taloja oli edelleen 10 - 15 000. SANT ry:n mukaan urakoitsijat ovat kuitenkin luottavaisia ajan ja kapasiteetin riittävyteen, mutta lopulta taloyhtiöiltä tarvitaan nopeita päätöksiä. Loput 20 prosenttia talouksista on pientaloissa, joissa toimikuntoinen verkko ei kaipa kunnostusta.

Viimeisessä vaiheessa kunnostetaan pienten rivitaloyhtiöiden antennia ja sisäverkkoja.

Taloyhtiöiden tietoisuutta on pyritty lisäämään muun muassa Digita Oy:n aktiivisilla toimilla taloyhtiöiden päättäjien saavuttamiseksi. Digita Oy on kohdistanut vuonna 2006 kaksi kampanjaa isännöitsijöille ja taloyhtiöiden päättäjille. Kampanjoilla on muistutettu kiinteistöjen antennijärjestelmien kunnostamisesta, annettu ohjeita siirtymävaiheesta ja jaettu yhteystiedot lisämateriaalien tilaamiseksi. Kaksi kampanjaa kohdennettiin erityisesti antennialalle.

Digita Oy on kehittänyt antennivastaanottoon langattoman sisäverkkoratkaisun, joka on tällä hetkellä pilottivaiheessa. Langaton sisäverkko soveltuu isoihin kiinteistöihin, joissa tulisi teettää laaja sisäisen antenniverkon uudistaminen. Langaton sisäverkko on vaihtoehtoinen ratkaisu ja edesauttaa osaltaan kiinteistöjä siirtymään digiaikaan.

5.6. Kaapelitelevisio

Kuten edellä on todettu, kaapelivastaanottoon tarkoitettuja digisovittimia oli vuoden 2006 elo-syyskuussa 299 000 taloudessa eli levinneisyysprosentti on 37. Kaapelikotitalouksien digitalisoituminen on ollut työryhmän erityisen tarkastelun aiheena.

Kaapelialalla on siirrytty maksutelevisiotoiminnan kehityksen ja markkinoinnin osalta täysin digitaalisten televisio- ja audiokanavien tarjontaan. Suurin osa kaapelioperaattoreista on jo lopettanut analogisen maksutelevisiopalvelun tarjoamisen kokonaan. Digitaalista maksutelevisio-palvelua kehitetään ja laajennetaan koko ajan. Tarjonnan määrä lisääntyy ja tilausjärjestelmät laajenevat mm. nettitalaukseen ja tekstiviestitalaukseen

Kaapelioperaattorit esittelivät 10.10.2006 liikenne- ja viestintäministeriössä suunnitelmiaan digipenetraation edistämiseksi omissa verkoissaan. Kaikkiällä maassa on jo nyt käynnistetty laajoja erikoistarjouskampanjoita, joihin liittyy joillakin paikkakunnilla muun muassa sovittimen ilmainen kotiinkuljetus, asennus ja koeaikainen käyttö.

Kaapelialan näkemyksen mukaan eräiden kanavien analogisen kaapelijakelun lopettaminen edistäisi kaapelikotitalouksien nykyistä nopeampaa digitalisoimista.

5.7. Suhtautuminen digitaaliseen televisioon

Suomalaisten suhtautumista digitaaliseen televisioon on Digi-tv-viestintäryhmän tilauksesta tutkinut Yleisradio Oy:n Yleisötutkimus. Maaliskuussa 2005 tehtiin ensimmäinen puhelinhaastattelu (1001 haastateltua) ja seuraavan kerran suhtautumista selvitettiin kesällä 2005 (1624 vastausta). Keväällä 2006 on tehty viimeisin tutkimus (1000 vastaajaa).

Kevään 2006 tutkimuksen mukaan 58 prosenttia suomalaisista tuntee digisiirtymäpäivän. Vanhemmat tuntevat siirtymäpäivän nuorempia paremmin. Itse digisiirtymää ja kuvan ja äänen laadun paranemista pidettiin tärkeimpinä syinä digitaalisen television hankintaan. Ei-digitalouksilla ei ollut kiire hankintaan, vaan hyviä hintatarjouksia ja laitteiden toimivuuden paranemista odoteltiin edelleen. Lisäkanavat kiinnostivat eniten jo digitv:n hankkineita.

Digisiirtymää piti noin puolet digitaalisen television hankkineista myönteisenä, ei-digitalouksista noin kolmannes. Edelleen kaivattiin lisää tietoa, erityisesti televisiossa esitettynä, vaikka 75 prosentilla digitalouksista ja 67 prosentilla ei-digitalouksista on jo mielestään riittävästi tietoa televisiouudistuksesta.

Eniten vastaajia huoletti digisovittimen toimivuus. Hinta huoletti huomattavasti harvempia ja vaikeakäyttöisyys vähemmän kuin joka kolmatta. Digitaalisen television jo hankkineet ovat saaneet eniten hyötyä lisäkanavista. Ei-digitalouksia kiinnostaa enemmän helppo tallentaminen.

5.8. Tukitoimia

Toimeentulotuen käyttäminen sovittimen hankintaan

Julkisuudessa on käyty varsin monimuotoista keskustelua digisovittimien hankinnasta ja sen mahdollisesta rahoittamisesta muun muassa toimeentulotuella.

Sosiaali- ja terveysministeriöstä saadun asiantuntijanäkemyksen mukaan niin sanotut informaatiomenot sisältyvät nykyisellään toimeentulotuen perusosaan. Digitaalisen sovittimen hankintamenon korvaaminen toimeentulotuesta voisi siten tulla kyseeseen vain erityistilanteissa, esimerkiksi kun kyseessä on pitkään toimeentulotuen asiakkaana ollut lapsiperhe tai henkilö, joka ei pysty liikkumaan paljon kotinsa ulkopuolella. Toimeentulotukea saavan asiakkaan tilannetta tarkasteltaisiin tapauskohtaisesti.

Toimeentulotuesta annetun lain yhtenäisen soveltamisen ja mahdollisten epäselvyyksien välttämiseksi liikenne- ja viestintäministeriö on 9.10.2006 pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriötä harkitsemaan ohjeen antamista ainakin siirtymäkauden ajaksi toimeentulotuen käyttämisestä digisovittimen hankintaan. Ajoissa annettu ohjeistus toimisi samalla kuntien toimeentuloasioista vastaaville tahoille muistutuksena ensi vuonna tapahtuvasta kokonaan digitaaliseen televisioon siirtymisestä sekä mahdollisesta tarpeesta kehottaa toimeentulotuen saajia aloittamaan säästäminen sovittimien hankintaan etukäteen.

Kotitalousvähennyksen ulottaminen koskemaan myös tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä tukipalveluita

Kotona teetetyin työn kustannukset voi osittain vähentää verosta. Vähennys on henkilökohtainen, sen enimmäismäärä on 1150 euroa ja omavastuu on 100 euroa. Vähennykseen oikeuttavaa asunnon kunnossapitotyötä ei ole kodinkoneiden ja laitteiden asennus, korjaus- ja huoltotyö. Verohallinnon käytännön mukaan esimerkiksi turvapuhelimen asennusta ei ole pidetty vähennykseen oikeuttavana kunnossapitotyönä.

Tietoyhteiskuntaneuvoston 23. päivänä marraskuuta 2005 pidetyssä kokouksessa monet alustajat ja neuvoston jäsenet pitivät tärkeänä kotitalouksien verovähennysoikeuksien ulottamista myös tieto- ja viestintätekniisten laitteiden asentamiseen ja huoltoon.

Osana hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman toteuttamista on vuoden 2006 aikana laadittu kansallinen tietoyhteiskuntastrategia vuosille 2007 – 2015. Strategia sisältää seuraavalle hallituskaudelle ulottuvan konkreettisen toimeenpano-ohjelman sekä useita toimenpide-esityksiä mahdollisine vastuutahoineen.

Yhtenä toimenpiteenä strategiassa esitetään, että kotitalousvähennys ulotetaan koskemaan myös tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä tukipalveluita. Vastuutahona toimenpiteelle on esitetty valtiovarainministeriötä. Liikenne- ja viestintäministeriö on 9.10.2006 esittänyt valtiovarainministeriölle, että se ryhtyisi valmistelemaan tarvittavia lainsäädännön muutoksia mahdollisimman pian. Kotitalousvähennysoikeuden laajentaminen tietoyhteiskuntastrategiassa ehdotetulla tavalla edistäisi muun ohessa myös digitaaliseen televisioon siirtymistä.

Valtakunnallinen opastus- ja asennuspalvelu

TV 2007 -ryhmä valmistelee virtuaalisen neuvontapalveluverkoston toteuttamista. Tavoitteena on luoda vapaaehtoistyöhön perustuva palvelujärjestelmä, ”Eläköön yhteys”, joka antaa seniorikansalaisille mahdollisuuden saada luotettavaa ja henkilökohtaista opastusta sekä digisovittimien asennuksessa että käytössä. Palvelun kohderyhmänä ovat yli 65 – vuotiaat eläkeläiset, jotka asuvat kerrostaloissa suurissa kaupungeissa ja katsovat pääsääntöisesti kaapelitelevisiota.

Projektin ensimmäinen vaihe toteutetaan 12.2. - 11.3.2007.

Päävastuun avustajapalvelussa kantavat Suomen Lions-liitto ja Helsinki Missio. Projektin osallistuvat myös eläkeläisjärjestöt, vammaisjärjestöt, Vanhustyön Keskusliitto, yksittäiset Rotary-klubit ja osa Opintotoiminnan Keskusliiton jäsenjärjestöistä. Lisäksi projektiin osallistuu myös muutamilla paikkakunnilla kirkon diakoniatyö, esim. Tampereella koko projektin logistiikan hoitaa paikallinen diakoniatyö.

Avustajien koulutus on jo käynnistynyt eri puolilla Suomea järjestettävissä koulutustilaisuuksissa. Tavoitteena on kouluttaa 3000 vapaaehtoista digineuvojaa. Osa koulutettavista osallistuu valtakunnalliseen ”Eläköön yhteys” palveluun ja osa siirtää digiosaamista eteenpäin omassa järjestössään.

Projekti painottaa yksinään asuvien seniorikansalaisten mahdollisuutta säilyttää elävä yhteys ympäröivään yhteiskuntaan. Opastukseen liittyvä käynti on samalla osa sosiaalista kanssakäymistä.

Yhteistyötahojen toimia

Viranomaisten toimien lisäksi useat kansalaisjärjestöt ovat tulleet mukaan hankkeeseen. Tavoitteena on, että jokaisella kansalaisella on riittävästi tietoa digitaaliseen televisioon siirtymisestä ja että avun tarpeessa olevia autetaan siirtymisessä. Esimerkiksi Kuluttajaliitto järjestää yhdessä Marttaliiton kanssa vuoden 2006 syksyllä 6 neuvontatilaisuutta maan eri puolilla.

Helsingin kaupunginkirjasto puolestaan järjestää Opetusministeriön tuella valtakunnallisen digi-tv-neuvontakampanjan. Tavoitteena on järjestää 20 – 25 digi-tv infotilaisuutta hyödyntäen yleisten kirjastojen maakuntakirjastoverkkoa. Maakuntakierros järjestetään 1.2.–31.3.2007 välisenä aikana.

Omakotiliitto on päättänyt kouluttaa kylätalkkarit digineuvojiksi. Kylätalkkariprojektin tavoitteena on yhdistää pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kotona asuvien vanhusten elämisen helpottaminen. Kylätalkkarit ovat Omakotiliiton valitsemia ja heidän palkkaukseensa saadaan valtion tukea. Kylätalkkarit ovat aina määräaikaaisia.

Kylätalkkareiden tehtäviin kuuluvat mm. lumenluonti, pienet korjaukset, siivous. Kylätalkkareita on tällä hetkellä noin 100 eri puolilla maata; Helsingissä heistä on kolmisenkymmentä. Kylätalkkarit koulutetaan antamaan vanhuksille digitaalisten televisio-vastaanottimien käyttökoulutusta ja -tukea. Kylätalkkarit eivät asenna vastaanottimia, mutta voivat neuvoa ja opastaa niiden käytössä.

Lisäksi useat kansalais- ja työväenopistot ovat ottaneet ohjelmiinsa digineuvontaluentoja.

6. JULKISEN SEKTORIN TOIMIA DIGITAALISEN TELEVISION EDISTÄMISEKSI

6.1. Liikenne- ja viestintäministeriö

Kansalais- ja mediaviestintä

Digi-tv-seurantaryhmän lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön johdolla on vuoden 2004 keväästä alkaen toiminut valtionhallinnon ja alan toimijoiden viestintävastaavista koostuva digi-tv-viestintäryhmä. Se on suunnitellut ja toteuttanut digi-tv-kansalaisviestintää ja mediaviestintää. Kansalaisviestinnän painopiste on ollut vuodessa 2006.

Digitaalisen television viestinnällä huolehditaan siitä, että suomalaisilla on riittävästi oikeaa tietoa ja toimintaohjeita, jotta uuteen televisiotekniikkaan siirtymistä ei tule kenellekään este seurata televisiolähetyksiä.

Tavoitteena on ollut pitää digitelevisio tasaisesti esillä mediassa ja tehdä siitä kansalaisille tuttu asia. Viestinnän lähtökohtana on ollut se fakta, että edessä on uudistus, joka edellyttää televisio-katsojilta uuden vastaanottimen hankintaa. Paino on ollut asiantiedon jakamisessa ja kuluttajainformaatiossa.

Viestinnässä on kiinnitetty erityistä huomiota tiedon riittävyteen, oikeellisuuteen ja ymmärrettävyyteen.

Tilaisuudet

Viestintäryhmä on järjestänyt tilaisuuksia kansalaisille eri puolilla Suomea. Valtakunnallinen digi-tv-bussikiertue järjestettiin 2.–16.6.2006. Kiertävässä digi-tv-bussissa oli mahdollisuus tutustua digisovittimiin ja digitaalisiin televisioihin sekä kysyä asiantuntijoilta neuvoja. Bussi vieraili Helsingissä, Rovaniemellä, Oulussa, Kuopiossa, Joensuussa, Jyväskylässä, Turussa, Töysässä, Vaasassa ja Tampereella. Kiertue oli hyvä menestys; se keräsi kävijöitä yli 5000.

Digi-tv-vuospäivänä 31.8.2006 pidettiin kansalaistapahtuma Helsingissä kauppakeskus Itäkeskuksessa. Paikalla vieraili noin 2000 henkeä.

Vuonna 2005 pidettiin neuvontailtoja Lasipalatsin kohtaamispaikalla Helsingissä sekä kansalaisillat Inarissa, Kajaanissa ja Seinäjoella. Maahanmuuttajille järjestettiin tilaisuus huhtikuussa 2006 kulttuurikeskus Caisassa. Vastaava maahanmuuttajien digi-tv-ilta järjestetään vuonna 2007. Marraskuussa 2006 osallistuttiin myös Digiexpo-messuille.

Kansanedustajille ja eduskuntatalon henkilökunnalle viestintäryhmä järjesti digi-tv-päivän eduskunnassa marraskuussa 2006.

Mediaviestintä

Viestintäryhmä on välittänyt tietoa ja tuottanut aineistoa medialle sekä seurannut digi-tv-julkisuutta. Mielipidekirjoituksiin vastaamista on koordinoitu.

Toimittajille on järjestetty lehdistötilaisuuksia ja taustoittavia ajankohtaisinfoja Helsingissä ja vuonna 2005 Joensuussa, Lappeenrannassa ja Oulussa. Vuonna 2006

lehdistötilaisuudet pidettiin digi-tv-bussikiertueen ja vuosipäivän 31.8. yhteydessä. Ajankohtaisinfot medialle pidettiin 18.4. ja 16.10. Viestintäryhmän järjestämässä kansalaistapahtumissa on myös vierailut lukuisia toimittajia.

Viestintäryhmä on ylläpitänyt artikkelipalvelua. Kohderyhmän tarpeiden mukaisesti toteutettuja juttuja on toimitettu esimerkiksi Martta-liiton ja eläkeläisjärjestöjen lehtiin sekä naisten-, sisustus- ja kiinteistöalan lehtiin. Kansaneläkelaitoksen Kela-lehden kanssa tehtiin yhteistyötä, jonka avulla tietoa digiuudistuksesta saadaan jokaiseen talouteen. Digitaalista televisiota käsittelevät artikkelit tehtiin maakuntalehtiin sekä kaupunki- ja ilmaisjakelulehtiin. Selkokeskuksen tarpeisiin tuotettiin selkokielen artikkeli ja piirroksia.

Tv-kampanja

Viestintäryhmä on teettänyt yhteensä kuusi televisiotietoiskua. Ne rakentuvat Sulevi Peltolan esittämän hahmon ympärille. Televisiokampanjalla kiinnitetään kansalaisten huomiota digi-tv-uudistukseen. Tietoiskuja esitettiin televisiokanavilla vuosina 2005 ja 2006 ja niiden esittämistä jatketaan vuonna 2007. YLE, MTV3, Nelonen, Urheilukanava ja Voice esittivät tietoiskuja veloitusetta omilla kanavillaan. Kampanjan huomioarvoa ja vastaanottoa seurataan tutkimuksin. Televisiotietoiskut on otettu hyvin vastaan.

Tiedotusmateriaali

Työryhmä on tuottanut perusesitteen digitelevisiosta (suomi + ruotsi). Sitä on jaeltu satoja tuhansia. Esitettä jaeltiin senioriviestintäsuunnitelman mukaisesti erityisesti ikääntyneille ja heidän avustajilleen; kuntien sosiaalitoimiin, seurakuntien diakoneille, apteekkeille, kirjastoille, vanhusten parissa toimiville järjestöille ja kodinkoneliikkeille. Toimijat jakoivat esitettä myös omissa tilaisuuksissa.

Esitteen tueksi tehtiin vuonna 2006 kolme faktatietolehtistä. Niiden aiheina olivat digi-tv-laitteet, digitaalisten tv-ohjelmien tallentaminen sekä digilaitteiden päivitykset. Faktatietolehtisiä tehdään vielä kaukosäädin- ja antenniasioista sekä HDTV:n suhteesta digitelevision.

Kampanjaa tukemaan teetettiin myös juliste, jota toimitettiin erityisesti kodinkoneliikkeisiin. Minimoi-korttikampanjoita järjestettiin isänpäivänä ja jouluna vuosina 2005 ja 2006.

Verkkoviestintä

Digi-tv-tiedotuskampanjalla on omat verkkosivut osoitteessa www.digitelkkari.fi. Sivustolta löytyy perustietoa uudistuksesta, työryhmän tuottama tiedotus- ja kuvamateriaali. Ajankohtaisia uutisia päivitetään sivustolle jatkuvasti ja projektipäällikkö Tauno Äijälän seuraa blogissaan digiuudistuksen edistymistä. Käytettävissä on digi-tv-tietoa suomeksi, ruotsiksi, saameksi, englanniksi, venäjäksi ja somalin kielellä. Vuonna 2006 kävijöitä oli sivustolla keskimäärin 9000 kuukaudessa. Kampanjan bannerit ovat olleet esillä toimijoiden internetsivuilla.

Digi-tv-tietoa on myös Digitv.fi-sivustolla sekä esimerkiksi Viestintäviraston, Kuluttajaviraston, järjestöjen, vähittäiskaupan sekä televisio- ja kaapelitelevisioyhtiöiden sivuilla.

Viestintäryhmä jatkaa tiedotustoimia siirtymäajankohtaan saakka.

TV 2007 –ryhmä

Julkisen vallan roolin vahvistamiseksi edelleen sekä digitalisoinnin toteuttamisessa tarvittavien käytännön järjestelyjen ideoimiseksi ja toimeenpanemiseksi ministeriö nimitti helmikuussa 2006 määräaikaiseksi digi-tv-projektipäälliköksi valtiotieteen maisteri, viestintäneuvos Tauno Äijälän. Hänen tehtäviinsä kuuluu edellä mainittujen lisäksi muun muassa yhteydenpito uudistuksen kohde- ja sidosryhmiin, mahdollisten neuvonta- ja asennuspalveluiden organisointi sekä julkisen sektorin digitaalisten valmiuksien edistäminen. Projektipäällikön tehtävänä on huolehtia myös digitaalisen televisiotoiminnan seurantatutkimuksista ja selvityksistä.

Projektipäällikön apuna toimii ns. TV 2007 –ryhmä, jossa jäseninä ovat edustajat SW Television Oy:stä, Digita Oy:stä, MTV Oy:stä ja Yleisradio Oy:stä. Työryhmän toimiiin kuuluvat muun muassa yhteistyö Kuluttajaviraston kanssa, keskitetyn kouluttajien koulutuspalvelun organisointi, yhteistyön käynnistäminen intressiyhteisöjen kanssa sekä neuvontatilaisuuksiin osallistuminen.

Työryhmä pitää merkittävimpänä kohderyhmänään yli 60-vuotiaita, yhden hengen talouksissa, kaupungissa asuvia henkilöitä, jotka tarvitsevat eniten tukea digitaaliseen televisioon siirtymisessä. Edellä kuvattu ”Eläköön yhteys” –projekti korostaa tämän kohderyhmän tarvetta ja oikeutta ylläpitää kontakteja yhteiskuntaan myös sähköisen median välityksellä. Projektilla on digisovittimen asennuksen ja käytön opastuksen ohella myös vahva sosiaalinen funktio.

Ryhmä pitää pysyvästi yhteyttä sekä elektroniikan maahantuojiin että vähittäiskauppaan. Yhteydenpito on kaksisuuntaista, laiteinnovaatioita koskeva informaatio auttaa palvelemaan kansalaisia oikeilla tiedoilla ja toisaalta ryhmä välittää vastavuoroisesti kaupalle laitteista ja niiden toiminnoista saatua palautetta.

Ryhmä on myös kartoittanut vuoden 2006 aikana syntyneitä palveluyrityksiä, joiden liikeideana on palvella kansalaisia digisovittimien asennuksissa ja virityksissä. Markkinoille on syntynyt useita yrityksiä, joista suurimmat toimivat jo 20 kaupungissa maan eri puolilla.

Merkittäväksi osaksi ryhmän työtä on muodostunut kansalaisilta tuleviin viesteihin vastaaminen. Kaikkiin kysymyksiin pyritään antamaan mahdollisimman tyhjentävä vastaus. Lisäksi on vierailtu useissa kymmenissä eri yhteisöjen järjestämissä tilaisuuksissa esitelmöimässä televisiouudistuksesta. Tämä toiminta tulee vielä vuoden 2007 aikana lisääntymään.

TV2007 ryhmä seuraa myös digitaalisen television kansainvälistä kehitystä ja valmistelee seurannasta raportin aina kolmen kuukauden välein.

TV2007 palvelee kaikkia digitoimijoita joka toinen kuukausi sähköpostitse lähetettävällä digiraportilla, johon on kerätty viimeisimmät tiedot alan kehityksestä ja eri toimijoiden suunnitelmista. Raportti jaetaan noin 250 yhteistyökumppanille.

Julkisen sektorin digiti-valmiuksien edistäminen

Julkisen sektorin digitaaliseen televisioon siirtymisen varmistamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö lähetti 7. päivänä huhtikuuta 2004 opetusministeriölle, sisäasiainministeriölle ja valtiovarainministeriölle tiedoksi ja mahdollisia toimia varten Kohti digiaikaa –väliraportin⁴, johon valtioneuvoston periaatepäätös siirtymisestä digitaaliseen televisioon pohjautui. Lisäksi ministeriö lähetti 4. päivänä huhtikuuta 2005 kaikille ministeriöille kirjeen, jossa pyydettiin ministeriöitä seuraavien vuosien menojensa suunnittelussa ottamaan huomioon digitaaliseen vastaanottoon tarvittavien digisovittimien tai –televisioiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset. Ministeriöitä pyydettiin lisäksi ryhtymään toimiin sen varmistamiseksi, että kukin hallinnonala ottaa vastaavasti omien menojensa suunnittelussa huomioon digitaaliseen televisiotoimintaa siirtymisestä aiheutuvat kustannukset.

Ministeriö on pyrkinyt kartoittamaan julkisen vallan valmiuksia digitaaliseen televisioon siirtymiseksi. Valmistautuminen televisiouudistukseen vaihtelee huomattavasti julkishallinnon eri aloilla. Ministeriö järjesti 28.8.2006 julkisen sektorin digi-tv-keskustelun.

Liikenne- ja viestintäministeriön 15. päivänä huhtikuuta 2005 esteetöntä viestintää koskevan toimenpideohjelman seuranta varten asettamassa työryhmässä käsiteltiin syksyn 2005 aikana digitaalisen television esteetöntä käytettävyyttä, ja siinä yhteydessä on myös noussut esille sovittimia koskevan tiedon tarve. Esteettömän viestinnän työryhmässä esille tulleen tarpeen mukaan Kuluttajavirasto selvitti huhtikuussa 2006 osana markkinakatsausta, mitkä sovittimallit tukevat äänitekstitystä. Samalla asiaa tehtiin tunnetuksi myyjien keskuudessa ja tiedotusvälineiden kautta.

Hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmä

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmälle 1.11.2005 katsauksen digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymisen nykytilanteesta. Ministeriryhmä totesi, että onnistunut digitaaliseen televisiotoimintaan siirtyminen vaatii hallituksen ja kaikkien muiden osapuolten sitoutumista valtioneuvoston periaatepäätöksen toteuttamiseen.

Ministeriryhmän päätöksen mukaisesti valtioneuvoston kanslia kehotti 21.2.2006 kaikkia ministeriöitä ja hallinnonaloja sekä kuntia ottamaan toiminnassaan huomioon digitaaliseen televisiovastaanottoon siirtymisestä aiheutuvat kustannukset ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin. Tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmä on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriötä tekemään syksyyn 2006 mennessä tilanneselvityksen digitaalisen televisiovastaanoton edistymisestä julkishallinnossa.

6.2. Viestintävirasto

Viestintävirasto on vuoden 2005 aikana seurannut digi-tv:n edistymistä ja kartoittanut keskeisiä kuluttajaongelmia mm. kuulemalla alan toimijoita.

⁴ Televisiotoiminta ja Yleisradio Suomessa 2010 –työryhmän väliraportti, liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 52/2003.

Viestintävirasto on huhtikuussa 2006 perustanut työryhmän käsittelemään digitaalisen television teknisiä kysymyksiä ja selvittämään miten ja missä laajuudessa digitaalisen television vastaanottimia Suomessa testataan. Ratkaisemalla vielä jäljellä olevia kuluttajaongelmia virasto pyrkii osaltaan edistämään digi-tv-palveluiden käyttöönottoa. Työryhmän tehtävänä on seurata digitaalisen television standardointia ja tekniikan kehittymistä. Alan asiantuntijoista koostuva ryhmä käsittelee esimerkiksi digitaalisen television teknisiä parametri- ja laatuksymyksiä, videokoodaus- ja salausjärjestelmien, teräväpiirtotelevision, IP-television ja mobiilitelevision tekniikkaa sekä tarvittaessa maanpäällisen digitaalisen televisioverkon ja kaapelitelesioverkkujen välisiä teknisiä liitännärajapintakysymyksiä.

Viestintävirasto lisäksi käynnistänyt selvityksen digitaalisten televisiovastaanottimien testauksesta, testauksessa käytettävistä spesifikaatioista, laitteiden toimivuudesta ja kuluttajille annettavista tiedoista sekä digitaalisten vastaanottimien ohjelmistopäivityksistä ja päivitysten kustannusvaikutuksista. Selvityksen on tarkoitus valmistua vuoden 2006 loppuun mennessä.

Viestintävirasto seuraa myös jatkossa kuluttajatutkimusten avulla digitaalisen television yleistymistä ja käytettävyyteen liittyviä kokemuksia edistääkseen siten osaltaan digitaalisen television käyttöönottoa Suomessa

6.3. Kuluttajavirasto

Kuluttajavirasto on tuottanut tietoa sekä myyjille että kuluttajille kysymyksistä, jotka liittyvät kuluttajan asemaan sovittimien ja televisioiden ostajana. Omien kanaviensa lisäksi Kuluttajavirasto on tarjonnut aineistoa hyödynnettäväksi ja jaettavaksi myös muiden toimijoiden kanavissa, esimerkiksi TV2007-ryhmän kokoamien neuvontatahojen kautta ja bussikiertueella.

Tietoa yrityksille ja myyjille

Kuluttajavirasto on laatinut povitaskuun mahtuvan tarkistuslistan (Myyjän muistilista), jonka avulla myyjä voi käydä asiakkaan kanssa läpi laitteen valintaan liittyvät perusasiat. Asiakkaat eivät aina itse tiedä, mitä asioita pitäisi ottaa huomioon ja mitä osata kysyä. Listan avulla voidaan vähentää sovittimien kaupasta syntyviä riitoja. Elektroniikan tukkukauppiat, Kodintekniikkaliitto ja suurimmat näihin kuulumattomat ketjut ovat jakaneet muistilistaa vähittäismyyntipisteisiin touko-kesäkuussa 2006.

Lisäksi Kuluttajavirasto on laatinut yhteenvedon vastuunjaosta ja virhetilanteiden hoidosta digisovitinkaupassa. Asiasta tiedotettiin 15.6.2006. Kuluttajavirasto on julkaissut useita digitaalista televisiota koskevia artikkeleita Ajankohtaista kuluttajaoikeudesta -uutiskirjeessä 5/2006. Näitä artikkeleita olivat muun muassa Myyjä vastaa digisovittimen käyttökelpoisuudesta, Valoa takuun ja virhevastuun hämärään välimaastoon, Digisovittimien päivityspalvelun hinta voi ylittää kipukynnyksen sekä Virheellisen lähetyssignaalin seuraukset eivät saa jäädä vain kuluttajan harteille.

Tietoa kuluttajille

Kuluttajavirasto on huhtikuussa 2006 julkaissut Digisovittimien markkinakatsauksen ja hintavertailun. Lisäksi virasto on laatinut seuraavat ohjeet: Ostajan muistilista,

Toimintaohje kuluttajalle digisovittimen vikatilanteessa sekä Tietoa digisovittimen hankinnasta. Myös Kuluttaja-lehdessä on ollut vuoden 2005 kesästä lukien säännöllisesti digitaalista televisiota koskevia artikkeleita. Vuonna 2006 julkaistut artikkelit ovat koskeneet laajasti digitaalista televisiota eri näkökulmista. Esimerkkeinä artikkeleista voidaan mainita Oikea digiboksi oikeaan aikaan, pääkirjoitus 6/2006, Koekäyttäjät vertasi kuutta digiboksia 6/2006, Digiboksi reistailee, mitä teen, 5/2006, Digibokseilla iso hintahaarukka, 4/2006, Sujuvasti digiaikaan, pääkirjoitus 2/2006 ja Merkki kertoo testatusta tekniikasta (Nordig) 2/2006 sekä Mistä digiboksien viat johtuvat, 4 vinkkiä 2/2006.

Muut hankkeet

Kuluttajavirasto teki osana liikenne- ja viestintäministeriön ArviD-ohjelmaa oppaan, jonka tarkoituksena on auttaa maksullisten palvelujen suunnittelijoita tunnistamaan kuluttajansuojaan liittyvät näkökohdat jo suunnitteluvaiheessa. Oppaassa käydään läpi kuluttajakauppaan ja etämyyntiin liittyviä periaatteita, jotka koskevat mm. hintojen ja muiden ostopäätöksen tueksi annettavien tietojen ilmoittamista, tilausehtoja, maksamista, virhetilanteiden hoitamista sekä alaikäisen asemaa.

Esteettömän viestinnän työryhmässä esille tulleen tarpeen mukaan Kuluttajavirasto selvitti osana markkinakatsausta, mitkä sovitinmallit tukevat äänitekstitystä. Samalla asiaa tehtiin tunnetuksi myyjien keskuudessa ja tiedotusvälineiden kautta. Selvityksen avulla Näkövammaisten Keskusliitto pystyy valitsemaan laitteita koekäyttöön ja suunnittelemaan omaa tiedotustaan.

Kuluttajavirasto on myös osallistunut Digi-tv-sanaston laatimiseen ja rahoitukseen. Sanasto on tarkoitettu kaikille digi-tv:n peruskäyttäjille televisionkatselijoista toimittajiin ja kääntäjiin. Sanastossa selvitetään lähes sadan digi-tv-käsitteen sisältö selkeiden määritelmien ja niitä täydentävien huomautusten avulla. Sanasto on julkaistu Sanastokeskus TSK:n www-sivuilla 31.8.2006.

6.4. Suomen Kuntaliitto

Suomen Kuntaliitto julkisti 9. päivänä joulukuuta 2005 teknisen ohjeen julkishallinnon laitosten siirtymisestä digi-tv-aikaan. Siinä ohjeistetaan julkisen sektorin laitoksia toimissa, joihin niissä on ryhdyttävä ennen 31. päivää elokuuta 2007. Oppaan tarkoituksena on helpottaa kilpailuttamisen, antennijärjestelmän kuntotutkimuksen ja suunnittelun toteuttamisessa sekä päätelaitteiden hankinnassa.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Kuntaliiton edustajien välisissä neuvotteluissa Kuntaliiton edustajat ovat esittäneet, että digitaalinen signaali voitaisiin muuntaa analogiseksi kunnallisten laitosten yhteisantenniverkoissa enintään viiden vuoden ajan 2007 syksystä lukien niissä tapauksissa, joissa kokonaan digitaalista ympäristöä ei pystytä toteuttamaan määräaikaan mennessä. Televisiolähetysten edelleen lähettämistä koskevia säännöksiä on sekä opetusministeriön että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan lainsäädännössä. Keskeisessä asemassa on opetusministeriön vastuulle kuuluva tekijänoikeuslainsäädäntö.

Viestintäpoliittinen ministerityöryhmä on käsitellyt asiaa 8.3.2006 ja päättänyt, ettei asiassa ryhdytä lainsäädännöllisiin toimiin. Liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut Kuntaliitolle olevansa valmis omalta osaltaan osallistumaan erilaisia teknisiä ratkaisuja koskeviin jatkoselvityksiin.

7. ALAN TOIMIJOIDEN TOIMET

7.1. Yleisradio Oy

Yhtiön vuoden 2006 digisiirtymää vauhdittavat toimenpiteet on keskitetty Yleisradio Oy:n ohjelmisto- ja palvelutarjontaan, markkinointiviestintään, kampanjointiin ja yhtiötasoisin tapahtumiin.

Ohjelmisto- ja palvelutarjonta

Yleisradion Torinon talviolympialaisten kisaohjelmisto vauhditti merkittävästi digisiirtymää. Yleisradio Oy työsti siirtymäkaudelle myös ohjelmistostrategian, uusi kanavatarjontansa ja –profilointinsa YLE TV1:ssä, YLE TV2:ssa ja YLE FST:ssä. YLE24-kanava päätettiin korvata uudella digitaalisella YLE Extra – kanavalla keväällä 2007. FST:n ohjelmisto on syyskuusta 2006 lähtien asteittain siirtynyt YLE TV1:stä ja YLE TV2:sta omalle kanavalleen, YLE FST5:lle. YLE FST5:n seuraava ohjelmiston digisiirto tapahtuu tammikuussa 2007.

Digi-tv-asiaa on käsitelty lisäksi mm. TV-uutisissa, Aamu-tv:ssä, television asiaohjelmissa ja radion ajankohtaislähetyksissä. Digi-tv-tietoutta on tarjolla myös Teksti-tv:ssä, Yleisradion internetsivuilla ja erilaisissa palautejärjestelmissä. Teema on lisääntyvästi esillä myös muissa Yleisradion ohjelmissa.

Sisäinen viestintä

Yleisradio on jakanut digitietoutta henkilöstölleen intranetissä ja sisäisessä tv-verkossa. Lisäksi on tuotettu esitteitä sekä tarjottu mahdollisuutta hankkia digisovitin yhteishankinnalla. Henkilökuntalehti Linkki ja Nettilinkki ovat julkaisseet runsaasti digiaiheisiä artikkeleita.

Markkinointiviestintä

Yleisradion digitaalisten kanavien ohjelmatarjontaa on markkinoitu kaikilla Yleisradion televisiokanavilla. Kodinkoneliikkeille ja kaapelitoimijoille markkinoitiin Yleisradion digitaalista sisältötarjontaa, digitaalisia palveluja ja digitietoutta mm. uutiskirjeillä ja ohjelmakoosteilla sekä kampanjaspoteilla.

Kampanjat ja koulutus

Yleisradio tuotti tietoiskukampanjan ”Simon digikanava”. Kanava välittää digitietoutta huumorilla höystettynä isäntänä Simo Frangen. Tavoitteena on palvella sekä kuluttajia että kodinkonekauppiaita. Kampanjan ensimmäinen osa toteutettiin Yleisradion viidellä tv-kanavalla kesäkuussa 2006, toinen osa syys-lokakuussa. Kolmas osa esitetään joulukuun alussa. Kampanjaspotit ovat ladattavissa koulutuskäyttöön Yleisradion internet-sivuilta.

Yleisradio käynnisti myös erityisen digikummitoiminnan kouluttamalla 40 suomen- ja ruotsinkielistä digineuvojaa yhtiön aluekeskuksiin. Digikummit osallistuvat mm. yhtiötasoisin tapahtumiin ja Yleisradion alueyksiköiden ja kansallisten toimijoiden järjestämiin neuvonta- ja koulutustilaisuuksiin sekä tapahtumiin. Yleisradion digiasiantuntijat tukevat toimintaa tuottamalla yhteiseen käyttöön oppimateriaaleja,

ylläpitämällä yhteistä sähköpostijärjestelmää tavoitteena tiedon tasaus ja kokemusten vaihto. Lisäksi on koulutettu ruotsinkielisiä IT-opettajia Vaasassa ja Helsingissä. He toimivat opettajina kansalaisopistojen digikursseilla. Digitaalisen YLE Teeman Mediabussin (www.yle.fi/mediabussi) työntekijät jakavat ohjelmanteon ohella noin 50 koulussa myös digitv-tietoa. Yleisradio antaa kaikki sen digiprojektin tuottamat materiaalit yleishyödylliseen käyttöön.

Keväällä 2006 Yleisradio ja Pihtiputaan kunta aloittivat digi-tv-yhteistyön. Tavoitteena on mm. edistää digi-tv-hankkeen onnistumista varmistamalla, että Pihtipudas on kunta, jossa kaikki kuntalaiset ovat ajoissa valmiita television digiaikaan. Yleisradio seuraa ohjelmissaan kuntalaisten digikokemuksia vuoden 2007 digisiirtymään saakka.

Yleisradion Aamu-tv, YLE Radio Suomi, YLE TV2 ja YLE Radio Keski-Suomi ovat jo tuottaneet lähetyksiä Pihtiputaalta. YLE kulmilla -tapahtumaan Yleisradio osallistui kuntalaisten kanssa digitaalista televisiota koskevaan keskusteluun. Pihtiputaan katvealueongelmia on selvitetty yhteistyössä Digitan kanssa. Pihtiputaan kunta on jo tehnyt päätöksensä terveysaseman ja vanhustentalon digitalisoinnista 25.10.2006 alkaen ja kunnan koulujen digitalisoinnista vuoden 2007 alussa. Yleisradio on lisäksi kouluttanut Pihtiputaan lukiolaisia digikummeiksi. He ovat elokuussa aloittaneet kuntalaistensa digineuvonnan.

Kansallisena digi-tv-päivänä 31.8.2006 Yleisradio tarjosi internetissä digichatin, jossa Yleisradion asiantuntijat yhdessä kansallisten toimijoiden kanssa vastasivat digi-tv-kysymyksiin. Teemaa jatkettiin samana iltana YLE Radio Suomen suorassa kontaktiohjelmassa, johon yleisö sai soittaa, lähettää sähköpostia tai kännykkäviestejä ja esittää digitelevisiota koskevia kysymyksiä. Kysymyksiin vastasivat Yleisradion ja kansallisten toimijoiden asiantuntijat sekä Pihtiputaan kunnan edustaja.

Tapahumat

YLE Teema osallistui Tampereen teatterikesään jalkautuen yleisön keskuuteen. Tapahtumalla lisättiin kanavan ja YLE Teeman syksyn kärkiohjelmiston tunnettuutta. Yleisradio on ollut kulmilla digiteemalla myös Helsingissä, Jyväskylässä, Turussa ja Rovaniemellä.

Muu toimet

Yhtiö on tilannut televisiokanavien jakelupalvelut Digita Oy:ltä, joka selvittää parhaillaan täytelähetinten tarvetta. Mahdollisuutta samanaikaisiin täytelähetinasennuksiin kaupallisten tv-toimijoiden kanssa selvitetään niin ikään. Yleisradio on varmistanut kanaviensa saatavuuden katselijoille tarjoamalla Yleisradion kanavien jakelun myös satelliittiteitse. Mikäli maanpäällinen jakelu ei ole vastaanotettavissa, saa katsoja satelliittioperaattorilta Yleisradion kanavien katseluun oikeuttavan salauskortin vastikkeetta.

7.2. Muiden televisiotoiminnan harjoittajien panostuksia

MTV Media

MTV Oy:n tytäryhtiö Subtv sai valtioneuvostolta 15.6.2006 toimiluvan rinnakkaiskanavan lähettämiseen digitaalisessa maanpäällisessä televisioverkossa. Tätä ennen vastaavanlainen lupa on myönnetty MTV3+ kanavalle.

MTV on vuoden 2002 lopulta lähtien kokeillut maksutelevisiotoimintaa MTV3 Plus -kanavalla, jossa on lähetetty mm. alppihiihtoa, autourheilua ja monia muita urheilulajeja. Maksullisena kanavalla lähetettiin mm. Oulun kärppien SM-liigan ottelut sekä Formula-ajojen extra-lähetyksiä. Tarkoitus oli saada kokemusta maksutelevisiotoiminnasta.

MTV Oy:n maksutelevisiostrategia julkaistiin elokuun lopulla. Suunnitelman mukaan MTV3:n ja Subtv:n rinnakkaiskanavat nimetään uudelleen: MTV3 MAX sekä Subtv Juniori -kanaviksi, jotka kumpainenkin täydentävät peruskanavien ohjelmistotarjontaa. Näiden lisäksi MTV lähettää kaapeliverkkoihin kaksi digitaalista televisio-kanavaa MTV3 LEFFA ja MTV3 FAKTA. Näille, alkuvaiheessa digitaalisina vain kaapeliverkoissa lähetettäville kanaville, MTV Oy on hakenut toimilupaa uudesta viidennestä digitaalisesta kanavanipusta.

Kanavien perustamisella MTV Oy on pyrkinyt lisäämään vain digitaalisena tarjottavan ohjelmiston määrää sekä palvelemaan sellaisia kohdeyleisöjä - kuten miehet, lapset ja erityisryhmät - joiden tavoittaminen yleiskanavien avulla on vaikeaa tai joita yleiskanavat eivät riittävästi palvele. Tarkoituksena on lisäksi edistää digitaalisen television vastaanotinkannan yleistymistä erityisesti kaapelitelevisiotalouksissa. Kanavien lähetystoiminta alkoi marraskuussa.

Uusien maksullisten kanavien markkinoinnista MTV Oy on sopinut Digitv Plus -nimisen yhtiön kanssa. Kortteja myyvät myös kaapelitelevisioyhtiöt. Maksutelevisio-kanavat ovat ns. minipay-kanavia, joiden katselusta peritään noin 10 euroa kuukaudessa.

Nelonen Media

Nelonen Media aloittaa ensi vuoden maaliskuussa mainosrahoitteisen ja vapaasti vastaanotettavan digitaalisen JIM-nimisen kanavan, joka tulee Nelonen + -kanavan paikalle. Kanavalla tulee olemaan kansainvälistä ohjelmisto, kuten dokumentteja, draamasarjoja ja viihteellisiä asiaohjelmia.

TV5 Finland Oy (SBS Broadcasting)

The Voice digitaalisena kanavana on ollut aktiivinen digi-informaation välittäjä. Kanavan kohderyhmässä toteutettiin kampanja ”Ilmianna ystäväsi, jolla ei ole digiboksia”. Kampanja uusitaan Digiviikolla 12. -18.2.2007.

Kaapelitelevisioyhtiöt

Kaapelitelevisiotoimijat toteuttivat valtakunnalliset kaapelikorttikampanjat keväällä ja syksyllä 2005. Kampanjaan sisältyi muun muassa televisiomainontaa, joka lisäsi televisiouudistuksen tunnettavuutta. Suomen Kaapelitelevisiooliitto ry ja

kaapelioperaattorit järjestävät isänpäivän viikonlopuksi Cable Open! -tempauksen, jossa esitellään n. 50 maksullisen televisiokanavan voimin digitaalista televisiotarjontaa kaapeliverkoissa maksutta kokonaisen viikonlopun ajan.

Maan kaikissa kaapelitelevisioyhtiöissä on käynnistynyt markkinointitoimenpiteiden sarja. Näihin kuuluvat esimerkiksi erikoistarjoukset, suoramyynti, infotilaisuuksien järjestämistä sekä omien infokanavien käyttäminen. Kaapelitelevisioyhtiöt ovat aloittaneet suunnitelmat yhteistyön lisäämiseksi vähittäiskaupan kanssa. Lisäksi syksystä 2006 alkaen tarjolla on uusia ohjelmapaketteja ja sisältöjä.

Syksyyn 2006 mennessä markkinoilla oli seitsemän Cable Ready –merkinnällä varustettua laitetta.

Esimerkkeinä erilaisista kaapelitelevisioyritysten toimista voidaan mainita seuraavat:

KPY Kaapelitelevisio Oy:n kampanja-aikana 1.6 – 31.7.2006 tarjottiin digisovitin kotiin toimitettuna ja asennettuna hintaan 99 euroa tai myymälästä noudettuna 59 euroa. Kampanja toteutettiin käyttämällä lehti-ilmoittelua ja hankkimalla skootterit kesäyöntekijöille sovittimien toimittamista varten. Lopputuloksena oli 1 100 sovittimen myynti, joista 200 asennettiin ostajalle. Kampanjan päätteeksi skootterit myyntiin ja rahat luovutettiin KYS Lastenklinikan syöpäosastolle.

Welho tarjoaa palvelun, jonka mukaan yhtiöltä ostettu digisovitin toimitetaan veloituksetta kotiin ja 30 euron lisämaksusta se myös asennetaan valmiiksi. Lisäksi yhtiöllä on jatkuvaa digisovitinmainontaa. Esimerkkinä voi mainita yhdessä Stockmannin kanssa toteutetun kampanjan, jossa tarjotaan Canal+ -paketti vuodeksi ja siihen yhdistettynä saa sovittimen ilmaiseksi.

Lännen Puhelin tavoitti kesän 2006 aikana telemarkkinointikampanjallaan 4 800 taloutta. Kampanjan aikana digisovitin annettiin koekäyttöön asennettuna kahdeksi viikoksi. Tuloksena oli 600 sovittimen myynti. Tällä hetkellä Lännen puhelimella on alueellaan edelleen kampanja, joka on suunnattu yhtiön kaapelitelevisioasiakkaille, jotta he voivat tutustua digisovittimen ominaisuuksiin ja palveluihin ilmaiseksi kahden viikon ajan. Kampanjaan sisältyy myös opastus digisovittimen käytössä.

Useat kaapelitelevisioyhtiöt ovat lisänneet digitaalisten ilmaiskanavien määrää. Näiden aiemmin vain maksullisina digitaalisena tarjottujen kanavien siirtäminen ilmaiskanavien tarjontaan on edistänyt katsojien kiinnostusta.

Digita Oy

Digita Oy:n toimenpiteet ovat kohdistuneet lähetyksen laajennuksiin, yhteydenpitoon taloyhtiöihin ja isännöitsijöihin antennivastaanoton osalta sekä kuluttajaviestintään, jota toteutetaan pääasiassa Digita Oy:n ylläpitämän kuluttajapalvelun DigiTV Infon ja verkkopalvelun (www.digitv.fi) kautta.

DigiTV Infon palveluun on vuoden 2006 aikana liittynyt neljä uutta toimijaa, mikä on muun muassa laajentanut kuluttajien saaman laitteen määrää. DigiTV Info on osoittanut tarpeellisuutensa, sillä yhteydenottojen määrä on kasvanut tasaisesti. Toiminnan aloituksesta joulukuusta 2003 tähän mennessä yhteydenottoja on tullut yli 190 000.

Digitv.fi –verkkopalvelun sisältöä ja rakennetta on selkiytetty. Uutena palveluna on toteutettu digitv.fi –sivujen yhteyteen Karttapalvelu. Karttapalvelun avulla kuluttaja saa tietoa siitä, mikä televisioasema on lähinnä omaa asuinpaikkaa ja mitä digitaalisia radio- ja televisiokanavia ao. televisioasema lähettää. Karttapalvelu auttaa kuluttajaa myös vastaanottoantennin suuntauksessa.

8. ERÄITÄ SUUNNITELMIA VUODEN 2007 TOIMIKSI

Digitv-viikko

Viikko 7/2007 nimetään Digiviikoksi. Yhden viikon aikana tulee kaikilla televisiokanavilla olemaan tavanomaista enemmän digisiirtymään liittyvää ohjelmistotarjontaa, myös kaapelitelevisioyhtiöt osallistuvat viikkoon omilla tempauksillaan. Kaupalla tulee olemaan erikoistarjouksia ja Eläköön yhteys –projekti käynnistyy samalla viikolla. Antenniurakoitsijoiden osallistumisesta tapahtumaan ovat neuvottelut vielä kesken.

Koulutus- ja esitelmätilaisuudet

Kevään 2007 aikana järjestetään digitaaliseen televisioon liittyviä koulutus- ja esitelmätilaisuuksia useita viikossa maan eri puolilla. Nämä tilaisuudet ovat asiasta kiinnostuneille kansalaisille tilaisuus keskustella uudistuksesta asiantuntijoiden kanssa.

DigiTV Info

Digita Oy:n tv-yhtiöiden ja usean maahantuojan ylläpitämä Digi-tv-info on saanut tähän mennessä (toiminta käynnistyi joulukuussa 2003) yhteensä 190 000 yhteydenottoa. Palvelu on saanut kiitos korkeasta asiantuntemuksen tasosta. DigiTV Infon palveluvalikkoon on lisätty myös yksittäisten kuluttajien antenniongelmien liittyvä neuvonta. DigiTV Info on monipuolinen palveluyksikkö, joka yhdessä kaapeli-tv-yhtiöiden asiakaspalvelujen kanssa jakaa digisiirtymään liittyvää informaatiota ja antaa käytännön opastusta sovittimien käyttöön liittyvissä ongelmissa.

Eläköön yhteys -palveluoperaatio

Seniorikansalaisten auttamiseksi digisiirtymässä liikenne- ja viestintäministeriö toteuttaa yhteistoiminnassa vapaaehtoista vanhustyötä tekevien järjestöjen kanssa ”Eläköön yhteys” palveluoperaation koko maassa ajalla 12.2.-11.3.2007. Operaatiota varten koulutetaan 3000 vapaaehtoistyöntekijää.

Erityisryhmien palvelu

Erityisryhmien palveluun kiinnitetään erityistä huomiota. Avustetaan näkö- ja kuulovammaisia digisiirtymään liittyvissä kysymyksissä. Yleisradio Oy:n toteuttama äänitekstityspalvelu näkövammaisille ja suomenkielisten ohjelmien tekstityspalvelu kuulovammaisille on otettu positiivisesti vastaan, mutta kansalaiset tarvitsevat palvelun käyttöönotossa apua.

Selvitys- ja tutkimushankkeita

Digipeiton kasvua seurataan vuoden 2007 alusta kerran kuukaudessa tehtävillä tutkimuksilla, jotka toteuttaa Finnpanel Oy. Viestintävirasto selvittää omilla tutkimuksillaan laitteiden käytettävyyttä. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö yhdessä Yleisradio Oy:n kanssa teettävät vuoden 2007 maaliskuussa tutkimuksen kansalaisten asenteista digitaaliseen televisioon.

Julkisen sektorin valmius

Selvitetään valtion laitosten antenni- ja sisäverkkojen digikelpoisuus ja huolehditaan siitä, että viimeisetkin verkkojen päivitykset on saatettu päätökseen ajoissa ennen siirtymähetkeä.

Kuluttajaviraston materiaali

Huolehditaan siitä, että Kuluttajaviraston sekä myyjien että kuluttajien tueksi laatimia ohjeita jaetaan mahdollisimman laajasti.

Vuoropuhelu kansalaisten ja viranomaisten välillä

Kansalaisten kokemusten kartoittamiseksi jatketaan vuoropuhelua kansalaisten kanssa digitaaliseen televisioon siirtymisestä. Liikenne- ja viestintäministeriö harkitsee mahdollisia keinoja, miten tämä olisi jatkossa toteutettavissa.

Kansalais- ja mediaviestintä

Digisiirtymää tuetaan viestinnällä. Viestintäryhmä jatkaa näkyvää ja eri kohderyhmät huomioon ottavaa viestintää siirtymäajankohtaan saakka. Tietous televisiouudistuksesta on jo varsin hyvä. Kansalaiset tietävät, että Suomessa ollaan siirtymässä digitaalisiin televisiolähetyksiin.

Päämedianana on televisio. Vuonna 2007 jatketaan televisiokampanjaa ja teetetään tietoisuuksia myös radioon. Helmikuussa pidettävälle digiviikolle ajoitetaan mm. uusi Minimoi-korttikampanja. Digi-tv-tietoisuutta esitetään digiviikon aikana mahdollisuuksien mukaan elokuvateattereissa.

Lisäksi järjestetään yleisötilaisuuksia ja -tapahtumia. Yleisöpalautteeseen vastataan aktiivisesti myös median kautta. Järjestetään toimittajille lehdistötilaisuuksien lisäksi taustoittavia tilaisuuksia. Lehtiin tarjotaan edelleen valmiita artikkeleita.

9. ERITYISIÄ HAASTEITA

Edellä kuvatussa positiivisesta kehityksestä huolimatta digitaaliseen televisioon siirtymiseen liittyy myös haasteita, jotka on ratkaistava kaikkia katsojia tyydyttävällä tavalla ennen siirtymistä. Käynnissä oleva ylimenovaihe, jonka aikana televisiosignaali välitetään rinnakkain sekä analogisena että digitaalisena, on aiheuttanut katsojissa hämmennystä.

Valtioneuvoston oikeuskanslerin päätös 23.10.2006

Valtioneuvoston oikeuskansleri on 23.10.2006 kantelukirjoitusten johdosta antamassaan päätöksessä (Dnrot (392/1/2006 ja 460/1/2006) todennut, että digitaaliseen lähetystoimintaan siirtymässä on digisovittimien osalta ilmennyt erinäisiä puutteita ja vaikeuksia. Oikeuskanslerin näkemyksen mukana nämä puutteet ja vaikeudet eivät kuitenkaan ole sellaisia, että siirtymävaiheen ollessa vielä kesken olisi riittävästi perusteita ja aihetta arvioida hankkeen onnistumista, eikä siten myöskään selvittää digitaaliseen lähetystoimintaan siirtymisen lykkäämistä, sikäli kuin se muutoin olisi mahdollista. Oikeuskansleri pitää selvänä, että liikenne- ja viestintäministeriön tulee valppaasti seurata myös laitekehitystä ja ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joihin sen on toimivaltansa puitteissa mahdollista ryhtyä kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymisen edellytysten parantamiseksi niin, että valtioneuvoston periaatepäätöksillä tavoiteltu asiantila kohtuudella toteutuu.

Oikeuskansleri kiinnitti päätöksessään lisäksi huomioita siihen, että kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan siirryttäessä on erityistä merkitystä sillä, miten Yleisradio Oy:lle säädetty tehtävä julkisen palvelun tuottamisessa toteutuu, kun analogiset lähetykset yhtiön päätöksen mukaisesti loppuvat. Yleisradio Oy:stä annetun lain mukaan yhtiön tehtävänä on tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Lisäksi yhtiön hallintoneuvostolle, jonka eduskunta on valinnut, on asetettu tehtäväksi huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi.

Seuraavassa selostetaan työryhmän näkemyksen mukaan merkittävimpiä haasteita, joihin tulee löytää ratkaisut hyvissä ajoin ennen kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymistä.

Digitaalisen television näkyvyys

Digitaalisen television näkyvyyttä eri alueilla selvitetään aktiivisesti sekä viranomaisten, Digita Oy että televisiotoiminnan harjoittajien yhteistyöllä. Asiaan voidaan vaikuttaa rakentamalla vielä lisää täytelähtimiä.

Vuoden 2006 aikana on otettu A-kanavanipussa käyttöön 51 täytelähetintä. Vastaava määrä täytelähtimiä valmistuu B-kanavanippuun vuoden 2006 loppuun mennessä. Digita Oy:n on tehnyt mittauksia lähetyksen mahdollisilla katvealueilla. Yleisradio Oy:n, SW Television Oy:n ja MTV Oy:n kesken vallitsee yhteisymmärrys siitä, että Digita Oy:n mittauksiin perustuvista lopuista täytelähtimistä pyritään tekemään päätökset vielä vuoden 2006 aikana. Digita Oy on lupautunut rakentamaan täytelähtimet vuoden 2007 kevääseen mennessä.

Digitaalisten vastaanottimien toimivuus

Osa markkinoilla olevista sovitinmalleista on edelleen sellaisia, että digitaalinen tekstitys ja esimerkiksi mahdollisesti tarvittavat ohjelmistopäivitykset ovat ongelmallisia. Yhteistoiminnalla maahantuojien kanssa ja parantamalla vähittäiskauppioiden tietoutta digitaalisten sovitinten ominaisuuksista sekä tarjoamalla katsojille kaapelitelevisiotoimijoiden testauksen läpäisseitä sovitinmalleja voidaan myös näihin ongelmakohtiin saada ratkaisu. Sovittimiin liittyvät valitukset ovat vähentyneet merkittävästi syksyn 2006 aikana.

Tiedottaminen

Vaikka tietous digitaalisesta televisiosta on jo varsin korkealla tasolla, tiedotustyötä on vielä tehtävä uudistuksen sisällöistä ja toteutustavoista sekä virhekäsitysten oikaisemiseksi. Televisio on ensisijainen väline digisiirtymästä, laitteista, asennuksista ja lisäkanavista tiedottamiseksi.

Sisältö

Katsojaa kiinnostava sisältö on ratkaisevassa asemassa digitaaliseen televisioon siirtymisessä. Viidenteen kanavanippuun tuleva uusi ohjelmistotarjonta lisää maanpäällisen digitaalisen television tarjontaa 6 – 7 kanavalla. Keskeinen merkitys on myös MTV3:n ja Nelosen digitaalisen tarjonnan lisääntymisellä.

Erityisryhmät

Yli 65-vuotiaiden siirtyminen digiaikaan edellyttää tähän katsojaryhmään selkeästi kohdistuvia toimia. Myös vammaisryhmät tarvitsevat erityistukea ja –palveluita. Näitä on kuvattu edellä.

Kaapelitelevisiotalouksien penetraation kasvattaminen

Noin puolet suomalaisista kotitalouksista on kytketty kaapelitelevisioverkkoon. Näistä 37 prosenttia on hankkinut digitaaliseen vastaanottoon tarvittavan laitteen. Tällä hetkellä merkittävä osa näistä katsojista on siten ilman digitaalista vastaanotinta. Syynä tähän on se, että kaapelitaloudet eivät ole kokeneet saavansa vastaavaa hyötyä digiaikaan siirtymisestä kuin antennikotitaloudet. Kaapeliteleviiossa tarjonta on usein jo hyvin runsasta. Lisäksi sekä kuvan että äänenlaatu ovat sellaisia, ettei digitaalisuus tuo niihin peruskatsojan näkökulmasta merkittävää muutosta.

10. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET JA JOHTOPÄÄTÖS

Tehtyjen selvitysten ja tutkimusten valossa kansalaisten suhtautuminen digitaaliseen televisioon on suhteellisen myönteistä. Julkisessa keskustelussa on kuitenkin esiintynyt kritiikkiä valittua siirtymäaikaa kohtaan, koska digitaaliseen vastaanottoon tarvittavat vastaanottimet eivät aina toimi tyydyttävällä tavalla. Lisäksi kritiikkiä on esiintynyt erityisesti paikkakuntakohtaisten näkyvyysongelmien esiintymisestä sekä siitä, että digitaalisia lähetyksiä ei voi muuntaa keskitetysti analogiseksi.

Niistä kotitalouksista, joilla ei vielä ole digitaalista vastaanotinta, noin 40 prosenttia ilmoittaa hankkivansa sen tulevan vuoden aikana. Testattujen sovittimien markkinoille tulo vähentänee entisestään heikosti toimivien sovittimien kauppaa. Huokeimpien digitaalisten sovittimien hinnat eivät enää ole minkään kansalaisryhmän näkökulmasta tavoittamattomissa.

Digitaalisen television edistämiseksi ja onnistuneen, aikataulunmukaisen siirtymisen takaamiseksi työryhmä pitää tarpeellisena seuraavia toimenpiteitä:

1. Todetuilla katvealueilla asuvien kansalaisten tasapuoliseen palveluun liittyvät täytelähetinten rakentamista koskevat päätökset tehdään vuoden 2006 aikana. Digita Oy ja televisioyhtiöt ovat jo aloittaneet uusien täytelähettimien rakentamista koskevat neuvottelut.
2. Digitaaliseen ohjelmatarjontaan liittyvät päätökset (Kanavanippu E) tehdään vuoden 2006 aikana. Jo lisääntynyt ja edelleen vuoden 2007 aikana lisääntyvä digitaalinen tarjonta kasvattaa kansalaisten kiinnostusta digitaalista televisiota kohtaan.
3. Painopiste viestinnässä ja erillisissä toimenpiteissä on kaapeliverkkojen puolella. Kaapelitelesioyhtiöt ovat aloittaneet laajat markkinointikampanjat. Marraskuussa 2006 Suomen Kaapelitelesioiliittoon kuuluvat yhtiöt järjestävät myös ns. ilmaisviikonlopun, jolloin maksukanavat ovat vapaasti yleisön nähtävissä. Hanke toistettaneen keväällä 2007. Yhteistoimintaa kaapelitelesioyhtiöiden kanssa tiivistetään.
4. Viestintäviraston johdolla toimiva työryhmä valmistelee 31.8.2007 tapahtuvaa teknistä siirtymää, jolla varmistetaan uudistuksen käytännön toteutuksen sujuminen.
5. Kotitalousvähennys tulisi ulottaa kansallisessa tietoyhteiskuntastrategiassa esitetyllä tavalla koskemaan myös tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviin tukipalveluihin. Antenniasennusten ulottaminen kotitalousvähennyksen piiriin auttaisi erityisesti maaseutuväestöä, koska antenniasennuksen liittyvät kustannukset ovat huomattavasti niin sanottua perussovittimen hankintaa kalliimpi kustannus.
6. Sosiaali- ja terveysministeriön tulisi antaa hallinnonalallaan ohje, ainakin siirtymäkauden ajaksi, toimeentulotuen käyttämisestä digisovittimen hankintaan. Annettu ohjeistus varmistaisi toimeentulotuesta annetun lain yhtenäisen soveltamisen ja toimisi samalla kuntien toimeentuloasioista vastaaville tahoille muistutuksena ensi vuonna tapahtuvasta kokonaan digitaaliseen televisioon siirtymisestä sekä mahdollisesta tarpeesta kehottaa toimeentulotuen saajia aloittamaan säästäminen sovittimien hankintaan etukäteen.

7. Valtion vuoden 2007 ensimmäiseen lisätalousarvioon tulisi sisällyttää 400 000 euron määräraha, jolla vuoden 2007 aikana katetaan muun muassa seniorikansalaisten auttamiseen tähtäävästä koulutuksesta (3000 henkilöä) aiheutuvat kustannukset sekä jatketaan kansalaisviestintää.

Kokonaan digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymisen edellytykset, muun muassa koko maan kattava lähetysverkko, vastaanotinlaitteiden saatavuus, helppokäyttöisyys ja kohtuuhintaisuus sekä digitaalisen television kuluttajia hyödyttävä sisältö, ovat jo pitkälti toteutuneet.

Edellä esitetty selvitys mahdollistaa tässä vaiheessa tehtävän johtopäätöksen, jonka mukaan digitaaliseen televisioon siirtyminen etenee antennivastaanoton osalta aikataulunmukaisesti. Kaapelivastaanoton puolella vaaditaan erityistoimenpiteitä, jotka ovat jo käynnistyneet. Televisioudistuksen tässä vaiheessa työryhmä pitää tärkeänä, että liikenne- ja viestintäministeriä informoidaan säännöllisesti vuoden 2007 aikana digitaalisen television levinneisyyden kehityksestä sekä muista erityisistä asiaan vaikuttavista seikoista.